

pÚvodní kresba / Tomáš Gayer: *Osmičkový rok* * Z domova / *Slíva, Mládek, Ryška, Kamenský, Lichý, Plotěná, Hanák, Neprakta, Douša, Steska* * Časopisy / *DeNík N; Magazín MfDNES; Nebelspalter, Sorry* * Událost / *Jan Steklík v Brně* * Postřeh / *Fedor Vico* k výstavě ČUK: “*STO let*” v MB * Knihy / *Napínavá doba; Osmášedesátý* * Anketa / *Fero Jablonovský* o humoru * *Ze světa / Šmoulové (60)*, Polsko, Francie, Čína, Japonsko, Belgie, Bulharsko, Slovensko * *Náš tip / Mobily(zace)* * Z archívu / *Zajímavá fotka* * *Otázka / Mikuláš Sliacký* * Vybráno / *Pařezy Ládi Hojného* * *Bliženci / Už v MY/66 (!)* * O humoru / *Z tisku* * *Mistři pláten / Tři nové kousky* * *Z pošty / ad e-GAG; p. f. 2019* *

Kdo je kdo / Stano Kochan (Slovensko) * *Kdo byl kdo / Claude Serre* (Francie) * *Výsledky / Chorvatsko, Dánsko, Makedonie, Polsko, Mexiko, Rumunsko, Kosovo, Itálie* * *Soutěže / Nové: Kolumbie, Čína, Turecko, Rumunsko, Belgie, Kuba a Azerbajdžan* aj.

Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-číslo 2018 / 11

16. ročník

Kresby: BARTÁK, BASOL, BLAHUŠ, BREIBAUER, GAYER, GOMEZ, GUMUS, HOJNÝ, JABLONOVSKÝ, JIRÁSEK, KOCHAN, KOŠTÝŘ, KOWALSKA, KÜHNI, KULOVANÝ, KWORCIK, LICHÝ, LINEK, MELLO, MALÁK, MAREŠ, MARTENEK, MATUŠKA, MITTAG, MLÁDEK, NEPRAKTA, ÖZCAN, PETRIKOVSKÝ, PEYNET, PEYO, PICCOLO, PLOTĚNÁ, POLOCZEK, POPOV, QUARANTA, RAKUS, RENČÍN, SEIFERTOVÁ, SERRE, SEYČEK, SLIACKÝ, SLÍVA, SOUČEK, STANKULOV, STEINBERG, STEKLÍK, STESKA, TOMASCHOFF, VYČÍTAL, WALICA, WOSIK, YARYAN, ZULETA ^{AJ}

pÚvodní Kresba *Tomáše Gayera* / na téma „osmičkového“ ročníku: „Výročí“

V minulém vydání GAGu jsme přinesli snímky a zprávu o výstavě ČUKu ke **100. výročí** vzniku **ČSR** v pražské MB od našeho spolupracovníka, který obdržel pozvánku na vernisáž. V posledním *Bumerangu* č. 21 z 20. 10. tr. se témuž tématu věnuje podrobněji další očitý svědek **Fedor Vico**. Považujeme (nejen pro informaci širšího okruhu kulturního publika) za správné tento pohled z vnějšku od “nezúčastněného účastníka” z dálného Prešova přetisknout v našem e-magazínu. Jediný problém jsme měli s rubrikou, do které příspěvek umístít. **Naše nápady vidíte výše - a záleží jen na vás, kam si kdo tento text zařadíte.**

Kreslený humor k výročí vzniku republiky

V Malostranské besede v Praze sa 2. októbra uskutočnila vernisáž výstavy kresleného humoru, venovaná stému výročí vzniku Československa.

Výstavy som sa zúčastnil i ja, keďže som čestným (hm...) členom ČUK (Českej únie karikaturistov), ktorá výstavu pripravila. Ale samotná výstava bola tiež dôvodom po čase zájsť do Prahy, lebo navštíviť toto (naše bývalé hlavné) mesto považujem vždy za prínos.

Na Slovensku nie som členom podobnej stavovskej organizácie a dokonca ani neviem, či ešte vôbec SÚK (Slovenská únia karikaturistov) existuje. Ale viem, že SÚK mala vždy s kolegami s ČUK dobré vzťahy a ak by ešte fungovala, pravdepodobne by nejako na tejto výstave participovala, alebo by takúto výstavu zorganizovala aj na Slovensku. Pozitívne je už to, že takáto výstava sa k storočnici vzniku republiky uskutočnila a tiež, že bola práve v Malostranskej besede.

A mnohí karikaturisti zo Slovenska vedia prečo, lebo tento priestor za Karlovým mostom, ktorý bol dlho akýmsi domovským miestom karikatúry, dostali často vďaka ČUK k

dispozícii aj na svoju prezentáciu, napr. aj pri každoročnom vyhlasovaní výsledkov medzinárodnej súťaže kresleného humoru so športovou tematikou s názvom EMIL Stadiónu (keďže ceny odovzdával legendárny Emil Zátopek) a ktorej otcom bol spoluzakladateľ ČUK Ivan Hanošek a súčasný vydavateľ internetového časopisu e-GAG. Ten tu chýbal, ale to už je asi dôsledkom vnútorných vzťahov v ČUK a ďalší, ktorí boli pri zrode ČUK odišli medzitým na večnosť (Vladimír Jiránek, Igor Ševčík, Josef KOBRA-Kučera) a niektorí výrazní autori sa výstavy nezúčastnili ani svojimi kresbami (Mirek Barták, Břetislav Kovařík, Aleš Vyjídák) a Vladimír Renčín nás nedávno tiež opustil...

Dnes je to teda iné. Vzťahy sa zmenili a možnosti sa zredukovali. Nemám konkrétne informácie, ale Malostranská beseda po dlhšej rekonštrukcii (medzičasom prichýlila karikaturistov galéria MÁNES) má teraz svoje priority a mne sa tak zdá, že kreslený humor je tu len akýmsi appendixom, bez ktorého sa dá existovať. Tak, ako sa dá existovať napr. aj bez humoristického časopisu.

Po príchode na Malostranské námestie som musel počkať pred budovou, lebo priestory MB mali byť otvorené až pol hodinu pred vernisážou a tak som mal čas si všimnúť, že v programe podujatí Malostranskej besedy vo vitríne pred vchodom informácia o výstave ani nebola uvedená. Samotná vernisáž sa uskutočnila o 17. hod. a mala vyhradený čas do 19. hod., kedy sa tam na prílahlom „jevišťátku“ pravidelne začínajú rôzne vystúpenia hudobných i iných

zskupení. Je však pravda, že návštěvníci těchto podujatí si môžu vystavené obrázky pozrieť počas celého trvania výstavy.

Samotnú vernisáž uviedol súčasný predseda ČUK Radovan Rakús a potom (jako vidno z fotografie na nástenných hodinách, ktoré ukazujú 17.20) určený čas vyplnilo duo muzikantov staršími českými pesničkami pripomínajúcimi sté výročie vzniku spoločného štátu. Na záver som si ale dovoľil podotknúť, že mi chýbala ešte aj nejaká slovenská a rusínska pesnička, keďže súčasťou novovzniknutej republiky bolo aj Slovensko a Podkarpatská Rus. Bol by som ochotný aj sám nejaké zaspievať, ale čas bol neúprosný. Takže snáď nabudúce pri dvojtom výročí...

Fedor Vico

Snímky: **Jan Koutek**

Podčárník

Autor v textu klade sám sobě i čtenáři otázku, na které neumí anebo ani netouží znát odpovědi. Konečně ví, jak by informace z Prahy a Bratislavy mohly - vypuštěny z hlavy *dajakého Rusína* - vypadat až nepatřičně. Jelikož se nám Fedorův text (kéž by takto uměli formulovat myšlenky i další výtvarníci) nechtělo přerušovat konkrétními údaji či *poznámkami**, činíme tak pár větami pod čarou:

O existenci SÚKu už v Praze dlouho nevíme, konečně oba původní bratislavští partneři, s nimiž jsme původně komunikovali (*Jáno Valter* a *Kazo Kanala*) už nekomunikují (čtenáři e-GAGu vědí proč). Každoroční jarní výstavy slovenských autorů v Praze (bez reciprocity v Bratislavě) byly dány osobním kontaktem Kaza a Kobry v rámci jeho Salonů *kr hu*.

Pokud jde o **českou účast** na vernisáži, či vlastními obrázky ve výstavních rámech, je to dáno prostě tím, že zde zmínění autoři jako *Mírek Barták*, *Aleš Vyjídák*, jakož i *Jiří Slíva*, *Pavel Matuška*, *Jan Hrubý*, *Mírek Kemel*, *Václav Linek* a další zde nejmenovaní nejsou členy unie, stejně tak jako níže podepsaný spoluzakladatel spolku a vydavatel e-GAGu (původně zpravodaje ČUKu). Fedor Vico je členem čestným.

Pokud jde o **místo výstavy**, jde z hlediska Malostranské besedy o milostivou blahovůli. Dokáží tam občas podlehnout sentimentu k někdejší Salonům, podloženou (jde

tu však o nepodložený dojem) finanční úhradou od vystavujícího spolku. Jak píše Fedor, jde v MB opravdu jen o appendix; výstava ve foyeru koncertního sálu není správcem budovy brána natolik vážně, aby byla uvedena v programových přehledech. Což je v pořádku; nelze přece někoho zvat na místo publiku de facto nepřístupné.

Konečně: vtipné kresby na téma **100. výročí** založení naší republiky v tomto ročníku otiskujeme v e-GAGu (**viz výše** variace na *Breugela* "počesku" od *Václava Linka*). Je proto zajímavé, že možnost představit se mnohem početnějšimu okruhu diváků a čtenářů, kterou zde nabízíme od 1. čísla, celá řada vystavujících autorů nevyužila. (I. H.)

Výročí 1918 - 2018

Rubriku „Výročí“ jsme v „osmičkovém“ roce tak typickém pro české dějiny zahájili už v 1. čísle e-GAG a díky pílí našich abonentů ji plníme kvalitními „kousky“ - a budeme v tom pokračovat až do konce tohoto ročníku.

Dnes přinášíme originální zarážku (logo) ke stému výročí vzniku samostatného Československého státu. Autorem kresby „od presidenta po prezidenta“ je **Radek Steska** ze Zlína. Kresba se do naší redakce dostala kuriózním způsobem. Přišla do Prahy až z nejuvýchodnějšího velkého města bývalé ČSR! Poslal nám ji na pozvánce k výstavě kresleného humoru v Malostranské besedě jeden z vystavujících karikaturistů - Fedor Vico z Prešova - díky... ©

Jiří Slíva byl v České televizi

A dokonce se objevil na obrazovce díky programu stanice ČT1, kde se v hlavním vysílacím čase jen vzácně dostane na kreslené vtípy a jejich autory - pokud je zrovna někdo nezastřelí. Ale o střílení se tu rovněž mluvilo, protože hned první cvičný výstřel ze samopalu Slívu připravil o sluch. Bylo to na počátku letního vojenského výcviku vysokoškoláků a od té doby Jiřímu v hlavě zní vysoký tón. Pořad „**13. komnata Jiřího Slívy**“ se tak věnoval nejvíc právě tomuto dosud nenapravitelnému poškození těla (i duše) zvanému „ticitus“, které neustává ani ve spánku a přitom ubírá postiženému na sluchu. Zsvěcené slovo k nemoci řekl i Jiřího kamarád z mládí otorinolaryngolog Jaroslav. Sympatické na tématu bylo, že Slíva přičítá této nešťastné životní příhodě klidně i „vinu“ na své pracovitosti, se kterou neustále něco psal či črtal hlavně proto, aby přehlušil ten zvuk. A moderátor Václav Žmolík dokonce v rámci svého soustředění na sluchový orgán umělce objevil i řadu Slívových kreseb a maleb, kde právě uši hrají významnou až hlavní roli - kupříkladu u portrétování umělce oblíbeného Franze Kafky. A - jak jsme tušili - své si v pořadu uhrály krom pusy i Slívovy prsty s kytarou, které se kvůli angažmá v Grafičance musely vzdát autorem zprvu oblíbených *drums*...

Pořad se natáčel letos v létě pár dní a premiéru měl na ČT1 v pátek 19. 10. 2018 ve 21,05 h a jistě ho lze vyloudit na internetu v dobu individuálně příhodnou ke klidnému sledování...

Ivan Mládek obrazem i slovem - tak zní celý titul knihy vydané Mladou frontou (tou původní, ne tou dnešní) a prezentované na pražské Václaváku 25. října tr. Pro náš magazín bude jistě zajímavější ta obrazová část, ale jelikož je jako spoluautor uveden s Mládkem i Petr Zajíc, třeba se dozvíme i něco víc o úspěšném humoristovi s banem i tištěným slovem... Hudbou s humorem - ovšem ne kresleným - se Ivan představil i 28. října v rámci oslav Dne znárodnění (pardon: Dne zrodu Československa!) na Koňském trhu (pardon: na Václavském náměstí).

Knihy / Encyklopedie zdravotnického humoru

Páni doktoři **doc. Kasal** a **prof. Svačina** sestavili a s ilustracemi **dr. Krupičkové** vydali v Mladé frontě

dlouho připravovaný „naučný slovník“, zahrnující přehled knih, věnujících se medicínským historkám z pera věhlasných pánů i paní lékařského řemesla: od **MUDr. Oldřicha Hlaváče** zvaného Alarich až po **doc. Lauru Janáčkovou**. Kromě krátkých ukázek z jejich literárních děl a stručných životopisů se encyklopedie věnuje několika dalším disciplínám s doteky humoru v lékařské praxi: anekdotám, šířeným ústním podáním, příhodám mediků, absurdnostem vztahů pacient – lékař, filmům z lékařského prostředí a také **kreslenému humoru** známých autorů.

Výběr z tvorby **Neprakty**, **Renčina** (viz obr.!), **Bartáka**, **Jiráňka**, **Kantorka**, **Urbana** a **Ceplechy** je jen malou částí knihy, v níž si autoři pravděpodobně kladli za cíl podat celkový pohled na čtenářsky oblíbené téma. Nevznikla však ani vyčerpávající encyklopedie, ani

humorná knížka; jenom něco mezi tím a od všeho kousek. Avšak díky za každý takový počin, neboť, jak se píše v anotaci publikace: „*Nejdůležitější u zdravotnického humoru je odlehčení situací, kdy pacient přináší svůj uzlíček nervů přes práh ordinace. Úsměvný pohled na svět je lepší než tuba prášků na uklidnění.*“

Jaroslav Kopecký

Autoři: **Kasal Pavel - Svačina Štěpán**; vydala Mladá fronta a.s. 2018, vázaná, 134 str., cena Kč 220,-

Týdeník Reflex vyzval k obměně české vlajky...

...a **Slíva** nemohl chybět s vtipnou verzí. Samozřejmě po svém - jak jinak, než s Kafkovým rodištěm a bydlištěm (viz autor a jeho dílo). Kde to kdo fotil, netušíme. Ale jistě to vyšlo i v časopise.

Na obrazovce:

Ryška a Kamenský o výtvarném humoru

Kam se poděla česká karikatura? S autorem knihy mapující českou karikaturu 60. let **Pavlem Ryškou** a významným slovenským karikaturistou žijícím ve Vídni **Michalem Kamenským** se pokusíme odpovědět – je na internetu či facebooku? A jak se

proměňuje technicky – musí umět karikaturista kreslit nebo stačí ovládat photoshop?

Na tyto otázky najdete odpověď když kliknete na pořad ARTzóna ČT v úterý 23.10 ve 20,20:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12072033166-artzona/318294340010011/>

V redakci jsme tak učinili, díky upozornění **Lubomíra Kotrhy**, který dostal upozornění od **Mariána** (nikoliv avízovaného **Michala**) **Kamenského** a proto upozorňujeme čtenáře GAGu.

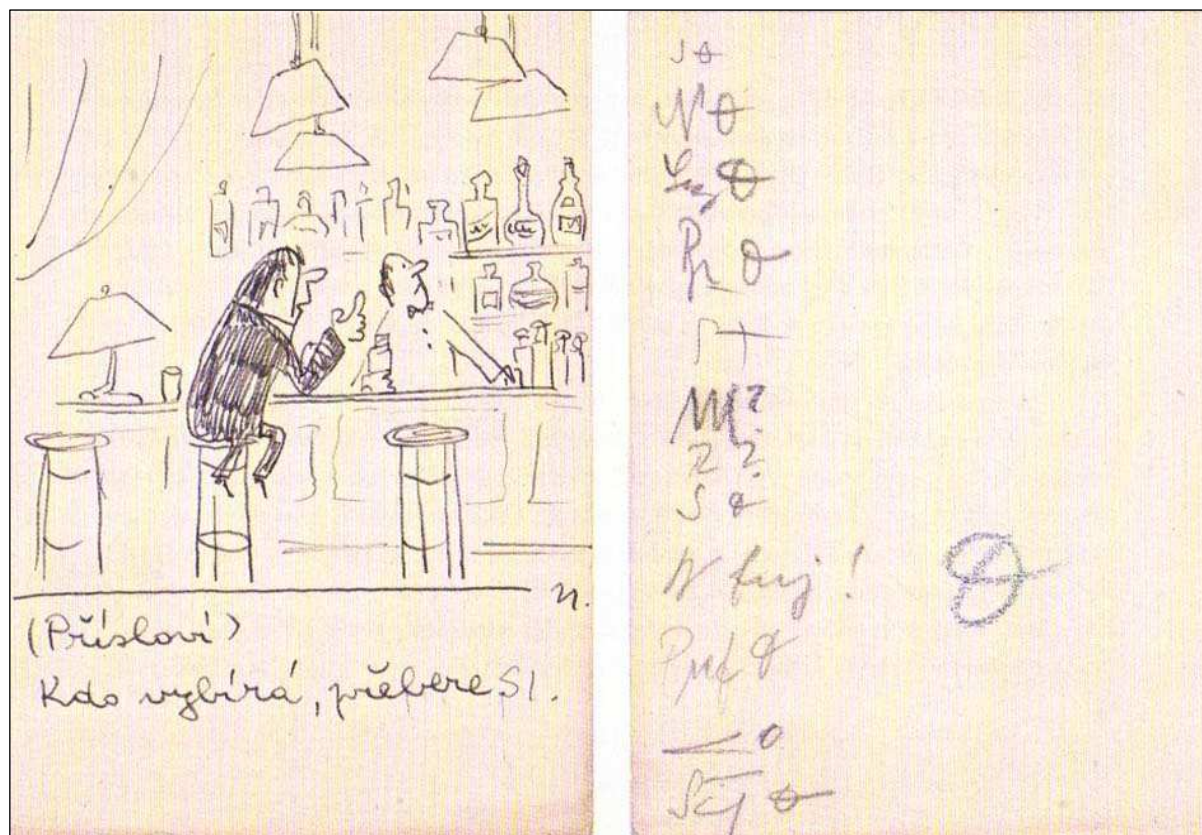
Slovenský karikaturista to měl z Vídně do Brna blíže než někdo z Prahy - a domácí teoretik v Brně o karikatuře přednáší. Pořad se v Brně natáčel už pár dní před uvedením. Kromě obou hostů se dostalo i na historická vyjádření **Adolfu Hoffmeistera** a **Borna** a také o vzácná slova **Ljuby Horákové** z Mladého světa 60. let - s **Lidákem** v redakci. Ze žijících a plodících karikaturistů dostali slovo **Radek Rakus** jako šéf spolku cartoonistů a jak je dnes zvykem (hned dvakrát) i velemluvný a tudíž pro média žádoucí **Štěpán Mareš**. Tématicky nic nového. Předpokládejme, že pořad **Artzóna** považuje téma kresleného humoru jen za vítané neb kuriózní oživení ve světě skutečného l'artu. Podle obsahu dílu si dovedeme lehce představit, která událost téma otevřela a který problém (jako vždy) beseda řešila. Má karikaturista

ve své tvorbě nějaké hranice? A konkrétní causy? Jistě: **Charlie, Trump a Serena**. Výřečný **Kamenský** (dle vzoru *Borna*) z takových otázek hravě vybrusil, zatímco **Ryšku** je možné typologicky zařadit k *Hanouskovi* - též se mu lépe daří u pracovního stolu než před dotěrným mikrofonem a kamerami. Vídeňák tvorbu ve fotoshopu odmítá. A když už konečně přijde zajímavá, neb konkrétní a horká otázka, jak získat za kreslení vtipů po nástupu zlodějského internetu i nějakou finanční odměnu, **Kamenský** (mluvící lépe česky než český premiér) ji obrátí v žert: „*Mojí největší odměnou je reakce diváka, který mne hned po zveřejnění volá, že mi děkuje, jak jsem mu rozjasnil svou karikaturou den hned po ránu*“.

(lvHan)

Z knihy / Karikaturisti

“Tucet spravedlivých” - výběrová komise v redakci *Dikobrazu* posuzovala vtipy dodané autory každý týden... A jak starší generace karikaturistů ví, takto vypadal rub čtvrtky s kres-

bou po navrácení vtipu coby nepřijatého (dle většiny hodnotitelů nepovedeného). Tento vtip je od **Bedřicha Kopecného** z jeho cyklu „Přísloví“ - Nepraktové byli s redakcí domluveni tak, že *Jiří Winter* se bude svým známým stylem věnovat jen tehdy, bude-li námět přijmut k otištění. Obrázek přetiskujeme z Ryškovy knihy **Karikaturisti**, kde se pod ním píše:

1 Bedřich Kopecný, námět kresleného vtipu ze série „Přísloví“, konec padesátých let, kresba perem, 105 × 148 mm. Na rubu kresby (vpravo) je hodnocení členů redakčního kruhu *Dikobrazu*.

Identifikace zkratk/značek, která by odhalila jména klasifikujících redaktorů by jistě stála za to, ale necháme ji na někom, kdo má k starším *Dikobrazům* blíže než my, kteří poznáme jen ten otazník, který udělal k nepraktému námětu redakční výtvarník **Dušan Motyčka.**

Zatím každému doporučujeme Ryškovu knihu **Karikaturisti (Polylegan a obrazový humor 60. let)** si zakoupit. Nemůžete počítat s tím, že bychom z díla postupně vymlsali pár obrázků a vybraných odstavců, co by se nám zrovna hodily “do krámu”.

Ale mladším autorům, tedy těm do pětáctičeti, díky zranění za normalizace ochuzených o fascinaci *Saulem Steinbergem* (postihla část naší generace) tu vnucujeme seznámení s jeho ranou tvorbou (**viz kresba**), které ještě rozuměli i méně vzdělaní kreslíři vtipů. Postupně

se totiž americký Rumun už běžnému způsobu karikatury určené k zasmání natolik vymkl, že mu tady skládali hold už jen ti největší vytrvalci. Ale ty začátky, kdy vtrhl Steinberg nejprve do Polska a poté skrz polské kulturní středisko až do Prahy (poznámka: nebyl internet, ani fax, ani kopírka - kresby se daly jediné ofotit z cizích novin!) dnešním začínajícím, ale i těm pokročilejším autorům prostě chybí. Prostě ta spiklenecká atmosféra, kdy jsme si ukazovali svá vlastní "steinbergovská díla" a doma pak *Macourkův* první knižní výběr z jeho obrázků jsme doslova (a do kresby) ulistovali k smrti. Reakce kreslířů (hlavně těch z *Dikouška*) na tuto "vlnu" jsme přinesli v minulém GAGu. A polemiku mezi konzervativním čili "českým" stylem kreslení vtipů a tím moderním "světovým" máme zdokumentovanou a bude-li zájem a také dost místa, určitě se vám s ní přihlásíme. Zatím aspoň ukázka: **předvánoční Jiří Jirásek...**

Současná bulharská karikatura v Praze

(adresa: Klimentská 6, Praha 1)

Bulharský kulturní institut v Praze a *Sekce karikatury* Svazu bulharských výtvarníků představují práce bulharských autorů na **Národní výstavě karikatury**. V Galerii BKI - Praha budou vystaveny obrazy osmadvaceti výtvarníků, mezi nimiž nechybí **Ivajlo Cvetkov, Nikolaj Pekarev, Cočo Peev, Maja Čolakova** aj. (tři autory uvedené na pozvánce známe; toho prvního osobně!)

Pražské publikum se může nechat pobavit a zamyslet se nad karikaturami různých témat zpracovaných mnoha technikami. Expozice zahrnuje tradiční novinovou karikaturu čerpající náměty z každodenního života, ale i spíše filosofickou karikaturu, satirické kresby a koláže. Výstava potrvá **do 30. 11. 2018**.

Autoři používají širokou škálu technik od kresby perem a tuší na bílý list papíru po počítačovou grafiku a olejomalbu. Politická karikatura prý přenechala své místo raději věčným tématům jako jsou láska, ekonomika, kosmos, ekologie, lov a rybolov - a složité vztahy mezi ženami a muži - tvrdí pozvánka.

Kresba: **Anatolij Stankulov** (Bulharsko)

Slívový známky:

Husy co milují červené víno jsou v kategorii „A“ (ted' už si nevzpomínáme, zda to je ta někdejší cenová skupina 0,30 Kč na korespondák anebo 0,60 Kčs na dopis). Ale na poště jich na **sv. Martina** zakejhá fakt velké hejno!

Marie Plotěná nezahálí!

Právě se stala "kreslíčkou čísla" Mediažurnálu - čtvrtletníku Syndikátu českých novinářů (číslo 4 - 2018).

A jak vidíte z malé ukázky, bude to určitě stát za to. Kdekdo si při tomto obrázku asi vzpomene na Dikobraz, který mu nyní ve spektru časopisů v naší republice chybí. Ale pravou podstatou kresby beze slov (**viz vpravo**) je samozřejmě kampaň "Me Too" ve vtipné zkratce.

Mediažurnál vyjde až měsíc po tomto e-GAGu, ale už můžeme prozradit alespoň něco z Maruščina současného uměleckého činění.

Kromě běžné tvorby pro výstavy a naše nesčetná "pozůstalá" média publikuje v *Evangelickém týdeníku* a pár článků vyšlo i ve slovensko - českém *Rozsievачi*. Do ET-KJ napíše občas též článek a doprovodí text vlastním dílem, obvykle právě humornou kresbou anebo pastelem.

Za posledních pět let to už bylo 31 článků s vlastními ilustracemi brněnské autorky - poslední s názvem „Náušnice“ vyšel v ET-KJ 17/2018 v červnu. A ve zmíněném *Rozsievачi* vyšlo pár rozhovorů, které Marie Plotěná poskytla redakci, obvykle šlo o její reakce na daná témata, třeba z oblasti umění. A samozřejmě nemohly chybět její kresby... (red.)

Kresba: **Marie Plotěná**

Lichý dál komiksuje!

„Hady prodejte, staré sklo, kuchářinky, kosti, KOSTI!
Mějte, lidičky, mějte lítost,
staré hadry, kůže, KOSTI!“

Takto od božeho rána volá žena s míši na zádech.
v potrhání svlní bíhá, sotva že popadá dech.

1

Wolkrovými baladami to zdaleka neskončilo. Na světě je další knížka! Autor textu už dávno zemřel, ale **Luboš Lichý** pokračuje ve své osvětové činnosti. V Hradci už knihu pokřtili, ale celé slavnostní uvítání na knižním krhu se má ještě konat i v jarní Praze. My ale už můžeme sloužit aspoň ukázkou dvou

či čtyř okének jednoho ze dvou napínavě začínajících stripů. Kreslíř přiznává, že se k autoru textu Kalinovi dostal díky zápisu na svém webu, kde mu byl Kalina kýmsi doporučen. Prý jako autor prvního českého horroru. Nevěděl o něm nic, škola mu ho zatajila a tak musel přijít na pomoc Googlu - a ten přece ví všechno. Takže:

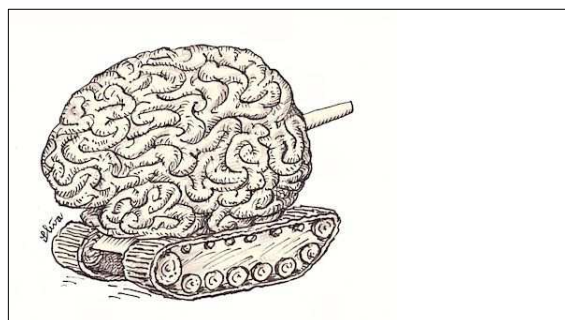
Josef Jaroslav Kalina se narodil jako prvorozený syn v rodině císařského dozorce silnic Františka Kaliny (podle zápisu v matrice Galliny) dne 9. 11. 1816. Bylo to v Boru na Litoměřicku. Pohnutý život ukončily souchotiny; básník skonal ráno L. P. 22. 6. 1847.

Jak lze konečně soudit z ukázky, má mít kniha stejný formát jako Wolkerovy Balady (30x21 cm) - ale plných 82 stran! Tvůrčí tým je stejný: firma *Helago*, nakladatelství *Jonathan Livingston* a samosebou kreslíř *Lubomír Lichý*. Stejně jako u *Wolker*a jde o komiks, v knize jsou

dva příběhy, balady “*Hadrnice*” a “*Kšaft*”. Luboš trochu potměšile míní, že teď budou mít rodiče možnost číst svým dětem ty pěkné příběhy v postýlce před spaním. K prodeji by to mělo být všude, hlavním distributorem je Kosmas. Lichý původně chtěl sáhnout do veršů, které jsou hodně po-

platné době svého vzniku, ale nakonec se vydavatelé s autorem rozhodli nechat text v původní verzi, ale doplnit ho slovníčkem starobylých výrazů. Podle nás by ovšem, spíš než přebásňování, pomohla k lepšímu porozumění textu volba o hodně čitelnějšího typu písma...

Mozkový tank = think tank po Slívovsku

Bylo nám zasláno:

úterý 23. října 2018, 11:00

Jan Romportl, SALON, Právo

Superintelligence podle Jana Romportla II: Scénář převzetí moci

V prvním díle jsme skončili tím, že zatím nevíme, jak navrhnout a naprogramovat hlavní cíl pro obecnou umělou inteligenci (AGI, z anglického artificial general intelligence). Tedy inteligenci, která zvládne dvě základní dovednosti: učit se nacházet řešení libovol-

ných problémů vedoucích k libovolným cílům a zároveň hledat a volit, kterých cílů dosahovat.

Slíva v Semaforu - ale v barvách Galena “25”

25. 10. večer se v Semaforu konal koncert písničkářů spojených nějakým způsobem s nakladatelstvím Galen a se sdružením Šafrán (Merta, Třešňák, Burian, Dědeček aj) kde Suchý a Kovářik přivítají na pódiu s kytarou i Slívu. Koncert byl zároveň upoutávkou na výstavu “Od ucha k uchu / Fenomén Šafrán”, která se koná od 15. listopadu 2018 do 15. ledna 2019 v pražské Národní knihovně. O den dříve se Slíva vydá pokřtít své známky na téma “Svatomartinské víno”. To je ta s husou co jsme ji zařadili o pár stránek dřív. Když si tak vzpomene na dobu vzniku Šafránu a koukáme na Slívova housera vinoucího se k láhvi červeného na známce, hned v hlavě naskočí otázka, jak by dopadl autor takového nápadu na známku za s. Husáka...

Vernisáž výstavy Pavel Hanák 70

(Městské Muzeum Nová Paka - Suchardův dům)

Protože jsem věděl od paní ředitelky, že v *Suchardově domě* je výstava soch Vojtěcha Suchardy, tak jsem měl trochu obavy, zda se tam těch mých **43 panelů** o rozměrech 1000 x 700 a **pět rámu** s obrázky vůbec vejde. A ono se vešlo, bohatě a přehledně. Personál muzea opravdu zapracoval a vytvořil překrásnou výstavu, plakát a pozvánku na ni mi k sedmdesátinám udělal *Marek Setikovsky*. Navíc mám pocit, že se to k Suchardově výstavě docela hodí.

Pralovszkého a P. Urbana, na které se podával chléb namazaný pěti druhy sádla. Ta ovšem byla ve Vysokém nad Jizerou.

Vernisáž začala...

...s malým zpožděním, protože Radovan Rakus s Iskrou, Frankem a Zappou netušili, co je čeká za objížďky. Mezitím duo **Jiří Košťýř a Luboš Mastilák**, vyplnilo čekání několika pěknými písničkami. No a pak už to nastalo.

Ředitelka muzea a naše kamarádka **Iveta Mečířová** zahájila výstavu, **Radek Rakus** jakožto prezident České unie karikaturistů pronesl úvodní řeč a já jsem vyplňoval mezeru mezi nimi (**viz foto výše**) Dostal jsem spoustu darů a jeden kreslený seriál od Radka. Opět zaznělo pár pěkných písniček a výstava byla prohlášena za zahájenou.

Co je tam k vidění...

Od nejstarší kresby z r. 1970, na které je mim Ladislav Fialka, přes portrét Jana Zrzavého, velkou karikaturu všech členů ČUK a dalších dvou pokračujících, velkou karikaturu hraběte Františka Kinského, 10 plachet karikatur politiků Havla, Klause, Zemana, Sobotky, Haška, Babiše, Trumpa, Putina, Merkelové a dalších, 4 plachty karikatur muzikantů, 2 plachty herců, 1 plachta Hrabala, 2 sportovců, 2 loutkařů, 4 různé, 2 dýmkařů, 6 plachet současných ilustrací pro knihu *Nesmrtelní*, 2 plachty receptů - prostě celkem na 350 obrázků! (**Viz jeden rám na obr. vedle.**)

Nemohu hodnotit sám sebe, podotýkám jenom, že je to dosud moje největší výstava a že se velmi vydařila. Hlavní díky patří Ivetě Mečířové a personálu muzea, Radkovi Rakusovi, Jiřímu Košťýřovi a Luboši Mastilákovi, mojí ženě Musilce. Vernisáž výstavy navštívilo asi 60 lidí. Ze známých tváří, kromě již jmenovaných, kupříkladu moje sestra Zlata s manželem J. Seifertem, jejich synem Matějem, snachou Kateřinou a malou dcerkou, bratranec O. Pospíšil s manželkou Ivou, manželé Buchtovi, E. Pilařová, R. Košťýřová a mnoho dalších.

Po vernisáži...

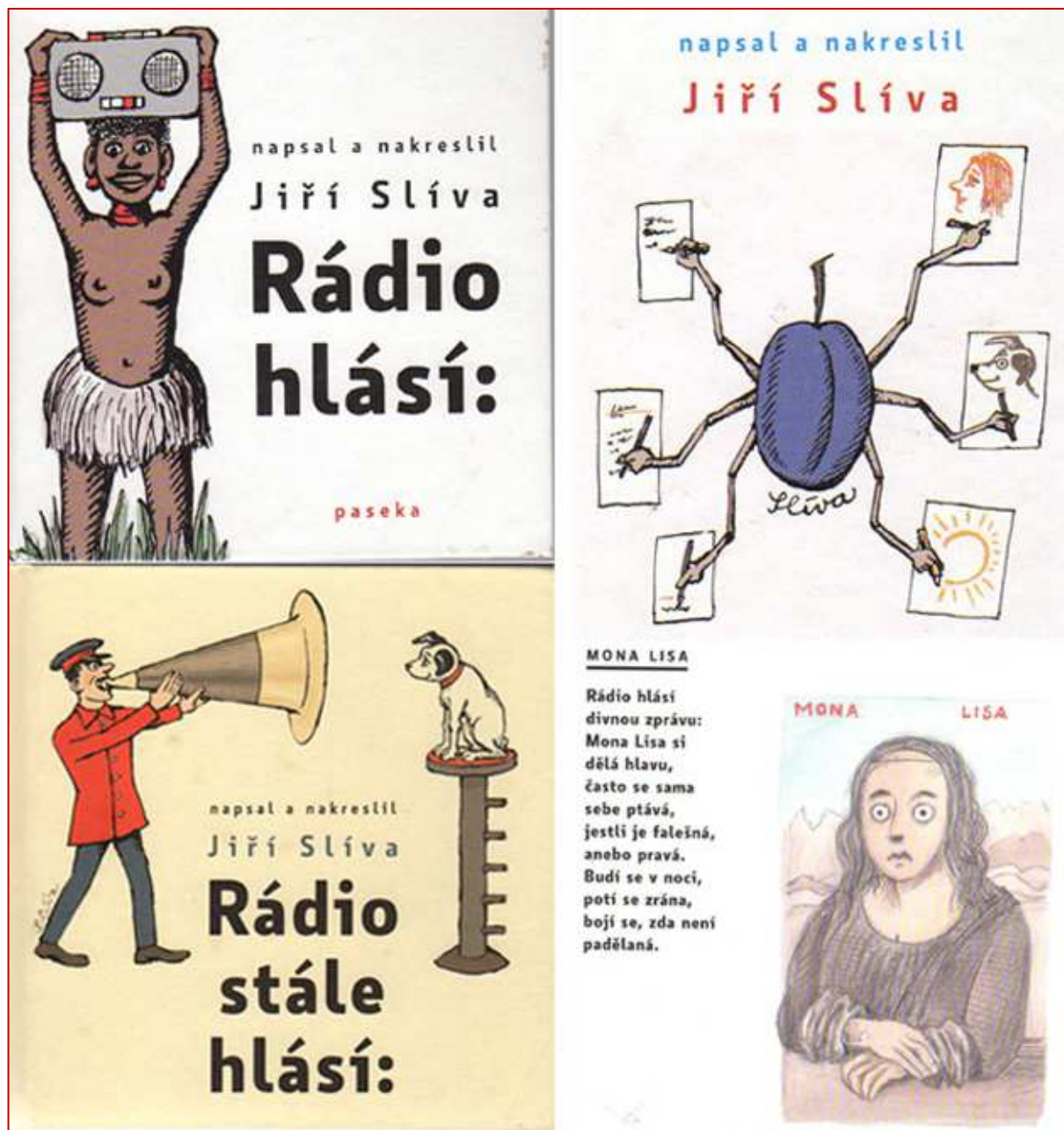
...jsme odjeli do Semil, kde v hospodě „V pivovaru“ pokračovalo posezení s mnoha jinými, hlavně s golfisty Mečířem, Buchtou a dalšími. Druhý den ještě malé posezení s Radkem, Iskrou, Ivou, Musilkou u nás na chalupě a - konec slávy. No, vzpamatoávám se z toho ještě **dnas ***).

Pavel Hanák

Snímek: **Romana Košťýřová**

***) Muselo to být fakt něco!** Text a foto jsme obdrželi **6. 11. 2018**, tedy přesně o měsíc později.

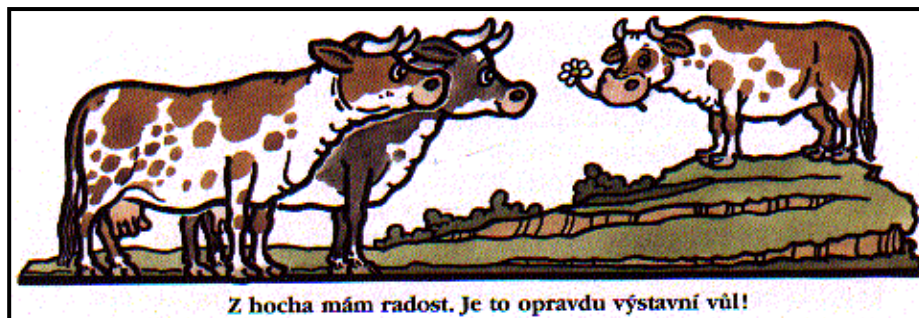

Všude na stolech kávička, vínečka a nad nimi na stěně - kdo jiný než táta *Josefa K.* Takto zná domácí kulturní scéna *Jiřího Slívu*, grafika a kreslicího legrandistu. Jen znalci (a pamětníci) ovšem vědí, že pravda je jinde. Slíva je sice všeučebec, ale původně - a zcela zásadně - je to básník. Prostě veršotepec. Dodnes se to pozná podle toho, že hostům vernisáží svých výstav nejprve přednese své texty (s pomocí kytary) než je vůbec připustí ke svým výtvarným dílům. Původně obesílal časopisy a kulturní rubriky svými veršovánkami, ale teprve když je doprovodil neumělými kresbičkami (s nečekaně úspěšným ohlasem v redakci jednoho deníku) dosáhl svého. Byl básník!

Uplynulo mnoho času a až teď (tedy v opravdu zralých letech) dosahuje Slíva i prapůvodního autorského cíle, vlastně spíš splnění juvenilního snu. Jeho jednoduché básničky vyšly knižně a navíc u seriózních vydavatelů jako je *Paseka* (2015) či *Rádioservis* (2018). Slíva se prokreslil až k překročení sedmé životní desetiletky a hlásí... tedy stále hlásí... jedno a totéž: jsem tady! A pokud si myslíte, že autor má jen těch šest končetin, jak nám to sugeruje autoportrétem ze zadní obálky, určitě jste na omylu. S pouhými šesti rukama by to všechno, co o něm pořád trousíme, stihnout nemohl. Ani kdyby do práce vtipně zapojil i tu línou lichou stopku. (g+g)

Nepraktova zvířata se usadila v ZOO Praha

Nejsme sami, co dostali pozvání do pražské ZOO na slavnostní zahájení výstavy díla **Jiřího Wintera**. Co má firma **Neprakta** společného se zoologickou zahradou? To se dozvěděli jen ti, kdo 10. listopadu 2018 dorazili ve 13 hodin před "Gočárový domky" - což je až vzadu v areálu působící drobná, avšak

paměťhodná výstavní budova. Nestihli jsme dát pozvání do GAGu, neb nedorazilo ve správný čas před naši uzávěrku. Ale výstava nikomu neuteče - bude otevřena až do 3. března, ale **jen o víkendu**. A kdo vyrazí v zimě do ZOO v Praze-Troji,

určitě takovou zastávku ve zvěří zadýchaném a suchém sálku ocení. Zvířátek Neprakta nakreslil za svou uměleckou dráhu tolik, že by se všechna ani do zoo nevešla - a to nepočítáme všechny jeho dinosaury či brontosaurusy... Ale i ta pouze nakreslená havěť by se jen stěží vešla do výstavní sálečku. Více než zvířecích portrétů nakreslil Jiří Winter pouze růžových ženských zadečků, tvrdí **Jaroslav Kopecký**, který to má všechno pečlivě spočítané.

Kresba: **Neprakta**. Snímky Jana Koutka ze zahájení najdete na poslední stránce!

Marek Douša stále žije - a humor furt publikuje

To není nejapný pokus o veršování - to je pravda. **Douša** totiž žije, i když se už před časem jeho typicky drsné vtipy ze *Sorry* vytratily. Publikuje totiž v *Reflexu*, což ovšem nemusí každý vědět (a ti, co odebírají *Respekt*, ani uznávat). Rádi občas jeho *čmárané glosy* shlédneme - tedy když na ně narazíme. Podstatnější je ovšem v tom týdeníku rubrika, kterou Marek rediguje - vybírá totiž do každého čísla jeden aktuální vtip ze zahraničních médií. Co ovšem je dobré vědět, že Marek opět oživil svůj (už párkrát zesnulý) severovýchodní web nazvaný

<http://kurvafix.cz>. A tam prostě překlápí obrázek, který už dával do tištěného časopisu. Mrkli jsme se na to a jeden takový kousek přetiskujeme. Tentokrát Douša vycítil, že následující víkend bude povolebním a že se to bude všelijakým mudrováním hemžit, jako by nebylo na světě nic jiného.

"Ale je," usoudil. "Jsou tu přece kočky, které mají na svět pohled, který jim můžeme leda závidět. Na dnešní kresbě to ukazuje **Rina Piccolo**, výtvarnice a vtipná žena z Toronta v Kanadě."

Kdo někdy poskytl domácí přístřeší kočce, dobře ví, jak nahou pravdu zachytila karikaturistka svou **Kočí mapou postele** (třeba ta *Zóna kopanců!*) A když si najdete následující adresu, narazíte i na obrázky vybrané **Petrem Karlíčkem** jako dobové ilustrace k 100. výročí vzniku ČSR:

<https://www.kurvafix.cz/2018/11/09/co-delali-vtipalci-po-prevratu-neboli-kurvafix-1918/>

Na další stránce je aspoň kousek textu od (svět je fakt malý!) autora "Napínavé doby":

„Politické karikatury z celého roku 1918 jsou perfektním pramenem k poznání dobových společenských nálad,“ píše Karlíček.

„Mezi nejčastější témata tenkrát patřilo **nedostatečné zásobování, náhražky potravin či denních potřeb a strach z nemocí** (především chřipky). Po převratu na konci roku 1918 přibývalo **spílání říšskoněmeckým nebo rakousko-uherským politikům („za třísetleté utlačování“)** a adrace amerického prezidenta Wilsona coby osvoboditele československého národa.

Zatímco události konce října 1918 vnímala většina Čechů, Slováků a Jihoslovanů značně euforicky, čeští a rakouští Němci je přijímali **dilem apaticky a dilem rozhořčeně**. Tento rozdílný pohled je dobře vidět například v českých a německorakouských karikaturách „amerického Mikuláše“ z prosince 1918.

Humoristické listy ještě 11. října o nějakém Československu nic netušily, ale kritizovali c. k. zdražení zápalek - za krabičku sirek musel kupec vysolit 30 haléřů... (viz vlevo!)

“Na počátku října 1918 už nebyly v trafikách k dostání ani sirky. Karikaturista Humoristických listů proto navrhuje, aby si kuřáci viržinek v Praze připalovali od jiskření tramvajové kladky na elektrickém vedení. Otázkou ovšem je, kde by vzali ta viržinka. Tabák byl totiž ještě vzácnější než zápalky...”

Nu, není to všechno, co **Marek Douša** vyvádí svým kreslicím nástrojem. Ilustruje i knihy - třeba Lipovské “Kdo chce naše peníze” anebo Klvaňovi “Diktátora”. Tím však naše exkurze do Šenova pro dnešek končí.

Kresby: **Rina Piccolo** a **Libor Blahuš**

Obrázky z výstavy obrázků

Snímek **Jana Koutka** vlevo a vedle kresba - výřez z plakátu, které řeknou vše. **Radovan Rakus** uvedl výstavu svých kreslených vtipů, která potrvá ještě dva týdny... A vida! Chybí tu její umístění. Takže: **Minigalerie Odolena Voda**, ulice Československé armády 247. (r)

V této rubrice - se zavilostí nám tak vlastní - přibližujeme nová čísla "starých" humoristických časopisů, nejvíce pražského *Sorry* a bratislavsko-prešovského *Bumerangu*. Ale díky našemu spolupracovníkovi *Janu Tomaschoffovi* celkem pravidelně můžeme ztratit slovo i o obou německy psaných měsíčnících *Eulenspiegelu* a *Nebelspalteru* - hlavně však ukázkami kreslených vtipů té západnější půlky Evropy. Sem spadá i britský časopis *Private Eye*, jemuž jsme (díky *Jirkovi Malinovi*) věnovali místo v minulém čísle. A to ještě máme na redakčním stole připraven k pitvě originál pařížského vydání *Charlie-Hebdo*.

"Deník N"

Dnes však z časopisů odsakujeme. Nejprve k deníku! Opravdu; jde o noviny, byť pěkně tlusté (72 str.) a navíc jen jaksi cvičné a náborové, vydané k 28. říjnu. Nazývají se "**Deník N**" a titul přináší barevný portrét TGM. Nad ním hlásí redakce "*Rozhovor s prezidentem*".

Ale o Masaryka samozřejmě nejde a to, že by šlo o Zemana, nás ani nenapadlo. Stačilo prolétnout jména a tváře čtyř desítek redaktorů. Takže: "nulté" číslo "N" přineslo exkluzivní rozhovor se slovenským prezidentem **Andrejem Kiskou** s výmluvným hlavním titulkem: "*Budeme-li v lídech probouzet ďábla, špatně dopadneme.*"

Čtení těchto "svátečních" novin je až vyčerpávající, ale jde o čtení příjemné, lákající vzdělané a slušné občany k předplacení. Jenže my tu jsme od toho, abychom se věnovali recenzování humoru a proto jsme hledali... a hledali... a našli. Nejprve anketu osobností, které reagují na zadaný úkol: "**Jak byste cizincům popsali v čem jsme jako národ silní, jedineční či odlišní?**" Z oslovených patnácti jich hned třetina do své odpovědi zahrнула i (typicky český) humor. Tady jsou aspoň úryvky:

V čem jsou Češi odlišní, jedineční, silní? V tom, že si v každé situaci dokážou poradit, že umí improvizovat a tvořit (...) v tom, že se dokážou sami porazit, že stále hudrají na poměry, ale i největší trable **dokážou brát s humorem**, (...) že jim některé věci docházejí až po dvaceti letech...

Josef Baxa, bývalý předseda Nejvyššího správního soudu

Silní - pracovitostí a technickou vyspělostí, jedineční - **smyslem pro humor**, odlišní - pesimismem, kverulanstvím. Výrazní jsme bezesporu celonárodním sportováním. V tom, myslím, nemáme konkurenci.

Herbert Slavík, fotograf

Byl bych rád, kdyby byla pravdivá všechna ta klišé o **smyslu pro humor**, muzikálnosti, šikovných rukách a holubičí povaze, ale opravdu nevím, jestli mají nějakou důvěryhodnou statistickou oporu.

Michal Třeštík, spisovatel a architekt

Britové při rozhovoru vždy hned vzpomenou někoho koho znají z Čech, a to pokaždé velmi pozitivně. Jsme tedy podle jejich hodnocení pracovití, chytří a máme **smysl pro humor**.

Dagmar Heřtová, foodbloggerka a advokátka

Češi se po většinu své historie museli někomu přizpůsobovat. Naše národní hrdost dlouhou dobou nesamostatnosti utrpěla, získala specifickou podobu. Možná právě proto mají Češi velký **smysl pro černý humor a ironii**, to je podle mého názoru charakteristické (...) Považuji Čechy za národ, který je silnější, než si uvědomuje.

Daniela Zemanová, předsedkyně Soudcovské unie

A co žánr výtvarná publicistika?

A samozřejmě - hledali jsme i stopu **humoru kresleného**, který považujeme rovněž (aspoň donedávna) za podstatnou část zmíněného českého smyslu pro humor. Našli jsme ji až na poslední dvoustraně (vida, toto někdejší obvyklé umístění vtipů v oddechovém závěru periodika si tak pamětníci připomenou) avšak zatím nikoliv jako výběr aktuálních nebo tématických vtipů či karikatur rozličných kvalitních autorů.

Na jedné straně jde o recenzi čerstvě vydané knihy **Pavla Ryšky** o karikaturistech (včetně ukázky tří živých vtipů od tří mrtvých českých autorů: **Borna, Jiráňka a Lidáka**) od **Ivana Adamoviče**. Pro abonenta e-GAGu nic objevného, tedy nic, co bychom v uplynulém desetiletí nepřinesli. Na vedlejší straně 71 je ve Speciálu dokonce celostránkové dílo, jehož původ se vám hned vybaví, když uvidíte hlavní titulky **“Osmički sčeskí historje”**.

Autor se tu čtyřikrát vyjádřil krátkými stripy k rokům 1918, 1938, 1948 a 1968 (**viz obr.!**) Želbohu nemáme tolik místa, abychom srozumitelně reprodukovaly stripy v čitelné velikosti. Zkuste si raději Speciál **“denikn.cz”** vygúglit. Ale příslušné postavy našich dějin jistě poznáte - **Masaryk, Beneš, Gottwald a Dubček** jsou kreslířem dobře trefení a jejich dobové slogany v bublinách jsou charakteristické - a vtipné.

Teď se tedy můžeme už jen ptát, zda si obrazový humor **“Deník N”** podrží i v normálních a tudíž tenčích všedních vydání. Bylo by to fajn - i kdyby to měla být stránka jediná, ovšem dobře redakci spravovaná... Co myslíte, kdo z našich karikaturistů se tu uplatní? Bude to... anebo spíš... ? Že by třeba...? Čekáme na vaše tipy...

Magazín MfDNES č. 41 a č. 43

Také Mladá fronta DNES je deník, ovšem naše ukázky jsou ze čtvrtěční přílohy, která je čtenářsky i předplatitelsky podstatná hlavně pro stránky s televizním programem. Pro další obsah, který je zaměřen na **“vyšší střední”** kategorii konzumentů, má to **“+ TV”** v názvu magazínu nepřehlédnutelnou výhodu. Sešit o 68 stranách totiž nevyhodíte po prolistování a vyluštění sudoku do koše na papír, ale po celý týden ho držíte v blízkosti televizního ovladače. A když se zrovna na obrazovce hýbají jen reklamy a nic jiného není po ruce, postupně můžete pročitat textovou část, která krom rozhovorů přináší obvykle i nějaké dost zajímavé téma, řešené na větším prostoru 4 anebo 6 stránek. A v redakci si zřejmě povšimli, jak chválíme autorku kreseb a tak se z jejich vtipných ilustrací v poslední době můžeme těšit třeba i dvakrát za měsíc.

Konkrétně v 41. čísle se pod titulem **“Gnoči, krosant, strakatela”** skrývá aktuální problematika výslovnosti při objednávce českého strávnicka i v českém pohostinství. S dnešními jídelními lístky zabešenými cizími gastronomickými názvy jídel i nápojů.

A v čísle 43 se útoky už zralých dam na dávno vyhaslé “prachaté” starce staly obsahem zajímavého nápadu představit si ono **“Me too za první republiky”**. Je to hodně dobrý materiál, ale k pochopení problematiky stačí úryvek...

Režisér **Otakar Vávra** na dobu svého mládí vzpomíná poměrně otevřeně, konkrétně na herečku **Adinu Madlovou**:

“My byli strašní kamarádi. Takoví, že jsme si jed-nou řekli, jaká je to hanba, že jsme spolu ještě nespali, když se tak dlouho známe. Tak jsme se do toho jednu dali.”

Byly to však jen výstřelky filmových hvězd a ve skutečnosti byly ženy cudné a muži nesmělí?

V každém případě oba čtivé články přímo volají po vtipném ilustrování, které znají třeba čtenáři *Weltwoche* ve Švýcarsku od **Mirka Bartáka** a v tomto pražském magazínu na to mají **Lucii Seifertovou**. Na rozdíl od Bartáka využívá u kreseb textů v obláčcích, které svým obsahem i formou přesně sedí a za jejich ironii mohou autoři textů být fakt vděční - určitě lákají k začtení se...

Čtyři kresby z celkem osmi ilustrací (5+3), které sice nemusejí bez kontextu s obsahem článku být vždy schopny samostatného působení, jsme vybrali a zde je pro vás reprodukuje.

Vlevo jde o dvě varianty klasické situace **“číšník a host”**. Načež **dole** jde zase o jinou klasiku, tentokrát na téma oslovování, seznamování či namlouvání... Řekněme třeba **“muž a žena”**. Ovšem z výše uvedených důvodů se hovor koná v poněkud “starosvětském duchu”,

kteří však dobře vystihuje samu podstatu samčí a samičí úlohy u *homo sapiens*, která se dnes tak často opomíná.

Seifertová nezapře své začátky v žánru kreslených vtipů a vlastně nám ukazuje i cestu, jak se v periodickém tisku udržet, aniž by se musela vzdávat svého originálního způsobu kresby i osobního pohledu na svět...

Ovšem musí se najít i taková redakce, které to “pálí”... /ivHan/

Kresby: **Lucie Seifertová**

Jen co jsme dopsali, přišly do schránky noviny. Takže: také v č. 44 ze 1. 12. 2018 má kresby L. S.!

Jako by si chtěli ve Švýcarsku vy-
nahradit, že letos nerostou.

V Nebelspalteru volají do celé Evropy:
„Rostou!“

Jelikož jde o časopis zábavný, je hned jasné, že jenom na jeho 68 stránkách. Namluvit početnému českému (rovná se houbařskému) národu po letošní nevybíravě suché a horké sezóně, že mohou v lese najít i tak velké hříbky, jako vidíte na vybraných obrázcích, prostě není možné.

Ale ocenit to, že si ve švýcarském časopise vybrali pro 10. číslo za hlavní téma zrovna houbařinu, je jistě správné. Vždyť jsme v tomto říjnovém vydání napočítali - počínaje stranou 41 a konče stanou 51 - celkem dvacítku vtipů. A na nich více jak *kopu* (tj. 60) hub a houbiček. A to jsme sbírali jen ty jasně nakreslené a ne jen v pozadí letmo načrtnuté anebo mačkající se u dna naplněného košíku.

Nahoře volá houbař na manželku:
„Věro, tu houbařskou příručku,
rychle!!!“

(Kresba: **André Poloczek**)

Dole se klidně obejdeme beze slov a jedovaté publikum v kině i bez příručky. Petsrobarevní diváci vyjadřují veselý obdiv k atomovému hříbu, který si dokáže s množícími se houbaři poradit v rozsáhlých lépe, než když dají veškeré muchomůrky své otravné hlavy dohromady. Ten hříbek na plátně má totiž sílu stovek mega-satanů!

(Kresba: **Michael Mittag**)

Kdybychom se probrali prvorepublikovými, druhorepublikovými i třetirepublikovými československými humoristickými časopisy, našli bychom určitě hodně vtipů na houby a houbaře, které nyní v novém a barevnějším provedení přináší Nebelspalter. Třeba když jedna z hub představuje té druhé svého bratrance z Ameriky - v kovbojském širáku. Ovšem nápady s atomovou se před koncem poslední velké války zrodit nemohly.

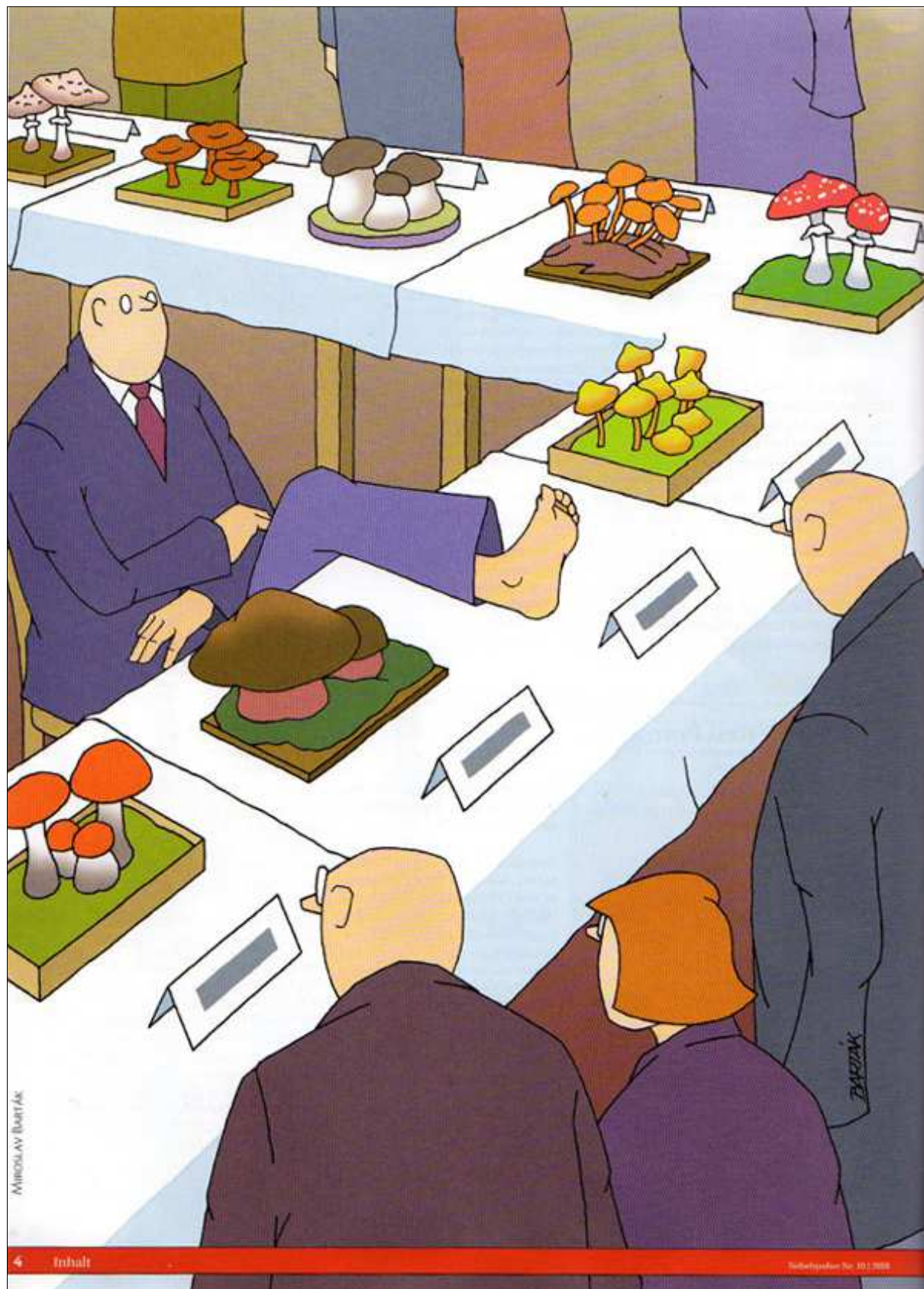
Rovněž dvojice houbařů s plnými koši svítivých hub a v textu v bublině zmiňujících *Tschernobyl*. Anebo vtip, kde si houbař dělá s nalezenými houbami selfíčko - ten je také zaručeně mladšího početí; a možná i originální. Nechybí ani stránka z alba nových odrůd hub, které vportrétoval proslulý *Jürg Furrer*. A textem doprovodil *E. Hannwart*.

Největší barevný vtip ovšem redakce umístila už na čtvrtou stránku, vedle obsahu čísla. Tedy jako poutač na výše zmíněnou houbovou „pochoutku“ uvnitř časopisu.

Kdo ze čtenářů e-GAGu už snámi či bez nás listuje Nebelspalterem déle, asi oduší, že jde o vtip beze slov od **Miroslava Bartáka**. A je tomu tak.

Najdete ho na příští stránce ale prosíme: nelekněte se!

I tento obrázek je samozřejmě v GAGu zmenšený, ale přesto ho publikujeme obdobně jako ve švýcarském měsíčníku - tedy přes jednu tiskovou stranu. Protože není vyloučeno, že čtenář, který GAGem jen zalistuje (nezkoumá naše hlubokomy-

sliné texty) mohl by mylně usoudit, že Nebelspalter č. 10 je jen samá houba „Fuss Pilz“ česky to není houba ale plíseň, na příští straně nacházíte obrazový důkaz, že v čísle došlo i na spoustu jiných - nehoubařských - témat a nápadů.

Vlevo je ukázka z tvorby **Jana Tomaschoffa** narážka na úředníky stále nenalezené „brzdy nájemného“. Vpravo je pak ukázka nijak úžasné, ale účinné slovní hříčky. Zadáním byl „placebo efekt“ a autor vtipu ukazuje, co se stane, když takový známý termín autor přesune do jiné oblasti lidských zájmů - z medicíny do kultury. Vznikne tak **Placebo Domingo**. Autorem je - **vpravo - Jürg Kühni**. Vidíme tak způsob, známý u nás třeba z tvorby vtípů do českého *Sorry*, jehož hlavním strůjcem je v současnosti *Eja Kulovaný*.

A další výtvarný humor v čísle? Nechybí ten satirický, včetně domácí scény, který nás moc nezaujme, ale je tu zastoupeno i velké celoevropské téma - brexit. Mayová se s Junkerem utkává s turnajovým dřevcem a štítem - jenže soupeři proti sobě necválají na koních, nýbrž jedou na jedné lodi. Vtip je v tom, že je autor *Andreas Breibauer* zachytil ve chvíli, kdy právě dopluli k samé hraně vodopádu...

Další vtipy jsou k „letnímu času“, Trumpovi s Kimem, Angele M. atp. Ty už jsme, jak sami vidíte, zachytili jen slovem... (g-men)

Časopisy C / *Sorry* č. 10

Sorry apolitické? Vypadá to tak podle vtipu **Jiřího Košťáře na obálce**, ale právě tak se to jeví uvnitř. Na kresbu, která by se vyrovnávala s aktuální politikou, tedy spíše s aktuálními politiky, jsme tentokrát fakt nenarazili. Jistě, domácí politika neschází ani ve *Velké soutěži o malé ministerstvo* (případ *Poche*) ani jinde v textu, ale po ostrém urážení premiéra či prezidenta kupodivu nenajdete v čísle 10 ani (nakreslenou) stopu. Co jsme tedy v tomto čísle našli?

Jak vidíte, ještě jednou klíště! A pěkně vypasené. Nakreslila ho (**vpravo!**) **Vrána** a objevili jsme je v dvoustránkové rubrice „Sorry před 23 lety“. Také kvarteto vtípů od *Michala Hrdého* a jeden obálkový od *Reisera* z října 1995 si pamětník rád připomene. A novic objeví, že teh-

dejší úroveň recesního humoru možná nebyla tak černá, ale zato hodně, hodně vtipná. Zatímco Hrdý (15 let od jeho smrti se zde též připomíná) nám velice chybí a nejspíš se jen tak hned nedožijeme obdobného typu gé-nia, tak odkaz Reiserera sice postupně redakce vyčerpala ale podařilo se najít jeho kumpány z okruhu Hara-Kiri či Charles-Hebdo. Nesmírně plodný karikaturista Wollinski skončil až při pařížské tragédii, jenže ten (se spoustou francouzsky psaných a vysloveně jen Paříže se týkajících slov a vět a přímo do obrázků vpi-sovaných písmenek) se stejně do Sorry nehodil. Nezbylo tedy sáhnout po autorech, kteří se obejdou beze slov - anebo s nimi aspoň nehýří. A tak jsme celkem nedávno uviděli i pár kreseb od Siného a Ungerera a v tomto čísle se vynořil jejich mladší kolega Serre - pět velkých kreseb patří do sféry humoru sportovního. A nemyslete si, i tak je to dostatečně krvavé pokoukání.

Ano, krev; tak je to!

Klíště na titulce vlastně naznačuje, oč v tomto čísle jde nejvíc. O nemocnice, lékaře, amputaci nohou, zvracení, odřený penis, uspávání dítěte i pacienta při operaci, sekání hlavy, řezání prsou, demence... že by dnešní generaci čtenářů (nebo karikaturistů časopisu?) byla tato často hodně krvavá témata bližší než satira aktuálně politická? Až z dalších čísel poznáme, zda redakce nenastolila opatrnější kurz - zatím to berme jen jako možný následek letních veder - a nejen na šéfredaktory. Nakonec tady vedle vidíte další pozoruhodný úkaz. Vtipu **Tomáše Součka (viz)** se dostalo velkého uznání a proto byl v Sorry č. 10 otištěn hned dvakrát! A to vždy přes celou půlstranu. Stalo se na stránce 5 i na stránce 12. Nejspíš se nejen ten Součkův kreslený operátor, ale také redaktor i grafický úpravce s korektorem se ocitli v tu chvíli v režimu spánku.

Pro zasvěcené se zde nabízí v rámci „Zpráv z horší společnosti“ i jedna o tom, že jistá **Anička Doušovic** prý tuhle z Fefíka ta-

hala informace o historii Sorry pro svou bakalářku, i když na jiné škole než byla Fefíkova (a G-menova) ctihodná UK. Ale každá taková práce zachycující pro budoucnost vývoj žánru se zároveň zapisuje zlatým písmem do dějin české karikatury.

A ještě: z e-GAGu (potažmo vlastně z Bumerangu) se v říjnovém čísle „objevil objev“. Je jím vizitka **Juraje Cajchana**, jehož pozoruhodný styl kresby a skvěle graficky vyřešený podpis opravdu patří k překvapením, které se k nám dostalo přes Slovensko až ze Švédska. Jedna ze dvou ukávek jeho tvorby (asi náhodou?) je situována do čekárny a ordinace lékaře.

Jinak opět oceňujeme, že za tu půlstovku, co si čtenář musí v podchodech u metra připravit, aby se legálně zmocnil čerstvého výtisku, tentokrát už poněkolidáte obdrží Sorry o 32 stranách. Což potěší. Větší potěšení ovšem může mít ten, kdo si Sorry předplatí a získá ho tak i v okrajových místech této republiky, čímž myslíme kupříkladu celou Moravu, Slezsko a krom metropole i celé Česko... (g-men)

Kresby: **Jiří Košťář, Lucie Seifertová, Tomáš Souček (+ Eja Kulovaný a Radek Steska na další straně)**

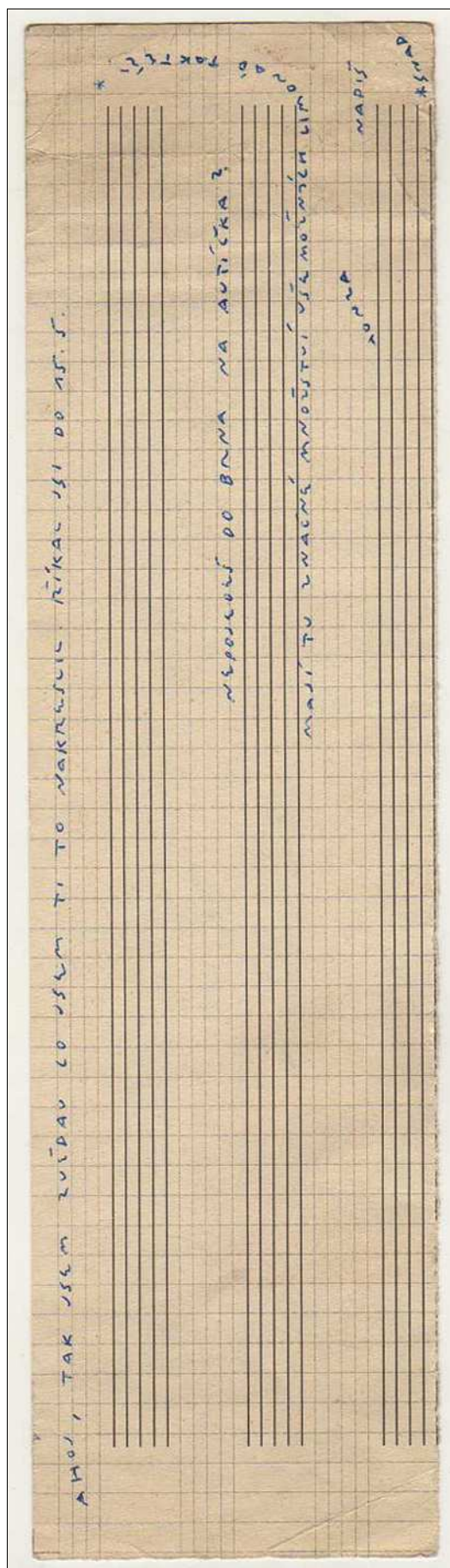
Z archívu / Zajímavá doba se zajímavými lidmi

Když už si člověk není ani jistý, odkud je tato fotografie, je zřejmě čas na to pokusit se odhalit alespoň totožnost přítomných osob. Takže pro budoucnost - запиšte si pravděpodobná

jména. **Snad** uvádíme ta správná. Zleva: stojící **Jan Steklík**, **Nasto Michalčev**, **Miroslav Barták**, **Jan Hrubý**. Sedící rovněž zleva: **Dušan Pálka** a **Jiřina Pálková**, **Tereza Bartáková** a **Ivan Hanousek**. Pokud by bylo jisté, že jde o Malostranskou besedu, nabízí se třeba rok **1975**, kdy se tam konal **30. Salon** (tohoto bulharského autora). Díla nové generace bulharských autorů nyní též uvidíme v Praze. Informace najdete na stránce zpráv "**Z domova**"!

Foto: archív

Steklík v Domě umění: Poprvé ve velkém!

Ve velkých prostorech brněnského Domu umění probíhá objevná výstava především drobných kresbiček a jejich jemného přediva z pera, tužky i hořící cigarety loni 11. listopadu zesnulého **Jana Steklíka**, která poprvé soustřeďuje základní soubory jeho značně rozsáhlého, ale i více než skleróza roztroušeného díla.

Kdo znal autora, spoluředitele *Křížovnické školy kresleného humoru bez vtípu*, dovede si představit, jak to muselo být „kurátorsky“ náročné. A to jak co do sehnání exponátů, tak pokud jde o způsob instalace...

Vlevo ukázka, která se na brněnské výstavě nepodílí, protože je z archivu vydavatele e-GAGu, ale nepochybně obdobných zajímavých příspěvků je k vidění více. **Viz** následující text z LN, který připomíná i zapojení notové osnovy do výtvarného projevu autora (i v korespondenci na počátku 70. let).

„Výstava přináší rozmanité výrazové polohy, naznačuje autorův zvláštní smysl pro humor, ironii a absurditu.

Jan Steklík hledal svůj výraz na přelomu padesátých a šedesátých let a už v té době bylo zřejmé, že jde o osobnost, která si umí najít vlastní cestu. Už v raných kresbách je zřetelně vidět, že mají osobitý „vtip“ a že jsou jemné a technicky vyříbené. Od počátku projevoval pozorovací talent, zobrazoval život v jeho syrové podobě a výstižně vyjadřoval vztahy mezi lidmi. Jeho osobitý pohled na svět se v plné míře projevuje od první poloviny šedesátých let. Zabýval se strukturou, kreslil, kolážoval a propaloval papír cigaretou. Tím dosáhl zvláštního rytmu, jeho kompozice působí přes svou křehkost výrazně a ostře.“

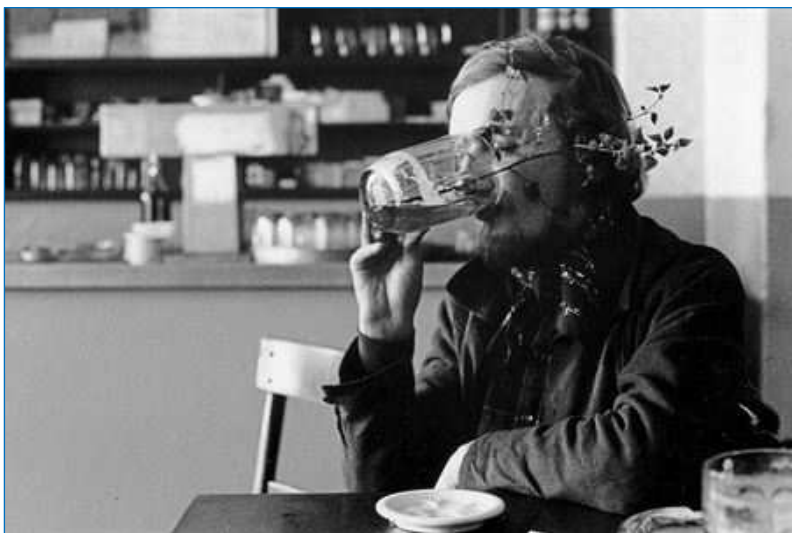
Tak píše historik umění *Jiří Machalický* v Lidových novinách v textu, který si celý můžete celý pročíst na https://www.lidovky.cz/kultura/recenze-vystava-venovana-janu-steklikovi-uhli-nadrovky-saty-a-kravaty.A181019_104834_In_kultura_jto

Vybíráme z něho pár zajímavých úryvků:

V řadě kreseb Steklík (nar. 5. 6. 1938) reagoval na Ionescovu hru *Plešatá zpěvačka*, projevil v nich vyhraněný smysl pro vyjádření absurdity vztahů, která ovládá společnost nejen v totalitních režimech. V některých sériích kreseb se zase dostával na samotnou hranici minimalismu, kdy plochu ovládlo jen několik bodů propálených cigaretou. Nikdy však nepodlehл přísným zákonitostem řádu geometrických kompozic. Vždycky vycházel z principu náhody, bez níž žádný systém stejně nemůže existovat.“

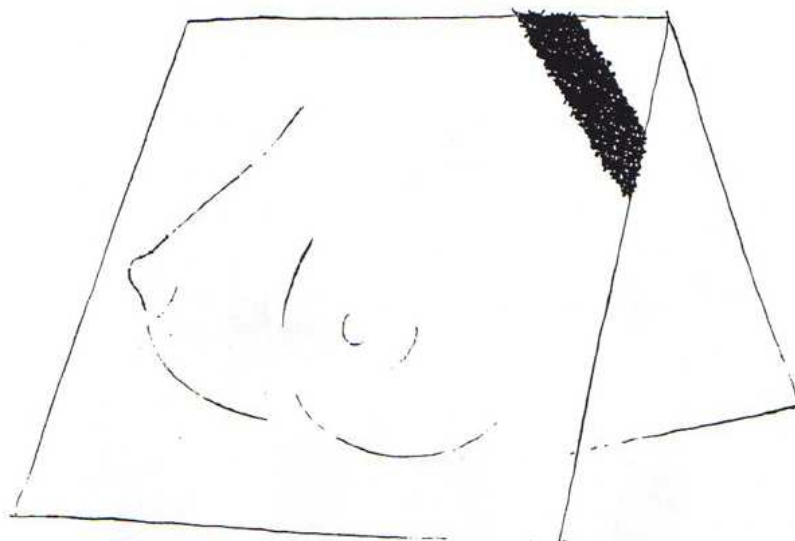
„V řadě perokreseb, kterou nazval *Uhlí (zamalovánky)*, projevil v jemných kompozicích až neuvěřitelnou trpělivost, každá z těchto drobných studií musela trvat až desítky hodin usilovné práce. Vytvářel je od sedmdesátých let. (...) Jeho hravost se projevila v sérii nazvané *Stříhy na krajinu* z šedesátých až osmdesátých let, kdy kreslil tvary skutečně připomínající krejčovské stříhy, do nichž promítl zamyšlení nad přírodou a nad její „architekturou“. (...) Zajímavý je i soubor perokreseb a akvarelů s námětem trav, v nichž dokázal ztvárnit jejich růst. (...) Podobně jako někteří další umělci zkoumal propojení hudby s výtvarným projevem (*Propalované partitury*, po roce 2000). Jeho smysl pro ironii se projevila v řadě, v níž věšel na ramínka „kravaty“ nebo „šaty“, ve kterých opět dosáhl živé struktury propalováním papíru. Eroticky podbarvené jsou půvabné kresby takzvaných *ňadrovek* *).

Je třeba se zmínit, že Jan Steklík byl (...) s Neprašem také spoluředitelem Křižovnické školy čistého humoru bez vtipu, která se proslavila svou „hravou“ činností od šedesátých do osmdesátých let a stala se jednou ze zásadních složek českého disentu. Setkáme se tu i s fotografiemi akcí v přírodě, ve kterých projevila smysl pro rytmus krajiny (*Inventura Řípu, Letiště pro mraky, Zajíždění*

bílé čáry) a přiblížil se mezinárodnímu proudu land artu, ovšem s lehkou ironií a nadhledem.

Jan Steklík se pohyboval mezi Ústím nad Orlicí, Brnem a Prahou a vytvořil za svůj život až překvapivě rozsáhlé dílo.

Kresby ovšem rozdával na všechny strany a nesnažil se je nijak utřídít, takže jsou roztříštěné do mnoha veřejných i soukromých sbírek **). Dalo tedy nepochybně velkou práci najít charakteristické ukázky ze zásadních souborů kreseb.

Na výstavě jsou zčásti uspořádané chronologicky a zčásti podle významových souvislostí a témat, takže si lze o jeho tvorbě utvořit dostatečný obrázek.“

Text: **Ivan Hanousek** (s využitím recenze **výstavy v LN** od **J. Machalického**) - Kresba: **Jan Steklík** - Foto: **(LN)**

*) Steklíkovy „*Ňadrovky*“, intelektuálům známé především z brněnských hostinců a tamního čtrnáctideníku „*Host do domu*“, se v r. 1992 podařilo vydat jako sbírku v nakladatelství „*Host*“ Brno. Je velkého formátu, má 86 stran, texty ji opatřili V. Jirousová a Př. Rut.

***) Možno připomenout, že jedním z „donátorů“ obou ředitelů KŠ byla dnes již stoletá sběratelka **Meda Mládková**. Teoreticky šlo Steklíkovy kresby pořídit i v antikvariátu. Po Honzově domluvě s tamním vedoucím jsem šel s deskami jeho kreseb do Dlážděné či Spálené, tam je „prodal“, a výdělek donesl Steklíkovi do hostince aby bylo na útratu. V „antíku“ si je pak zakoupil předem domluvený zájemce. Chvilí tak třeba byly ve výloze spolu s grafikami od Šímy, Nepraše a s plechotisky Hrabalova Boudníka za pár stovek...(ih)

Osmašedesátý - pestrý obsah!

Krom **GAGu** (měsíčníku o kresleném humoru), **Mediažurnálu** (čtvrtletníku Syndikátu českých novinářů) a **výstavy “21. srpen 1968”** (v Londýně) jsme se podíleli také na obširné publikaci **Osmašedesátý očima tří generací**, která se velmi důkladně ohlíží za Pražským jarem právě z hlediska žurnalistiky. Je to po padesáti letech zkoumání velice podrobné, ale zároveň různorodé co do názorů, zpracování a dodávání důkazů k dané historické události. A je to proto četba podnětná. Pro vážné zájemce ji vydal právě zmíněný SNČ. A pro bližší představu přinášíme i kompletní obsah publikace včetně jmen autorů významných příspěvků.

Obsah

Návraty k osmašedesátému / *Adam Černý* . 7

Kousek historie / *Jarmila Lakosilová* . 8

NEJEN ZROD PRVNÍ REPUBLIKY

Radost a smutek – tři osmičky v dějinách jednoho státu. 13

Robert Kvaček

VIDĚNO Z DOMOVA

Rok dlouhý jako století . 31

Jan Rychlík

Maršálové. 47

Jan Příbaň, Jan Tesař

Radikální demokraté a Pražské jaro – reforma, nebo revoluce? . 62

Jan Mervart

Byli jsme před Kosíkem: budeme i po něm?. 72

Martin Kučera

Polednová politika jako umění možného . 84

Jiří Sekera

Zákopová válka nejen o ekonomickou reformu . 95

Vladimír Brabec

Studenti v Československu šedesátých let . 105

Jana Kohnová

MEZINÁRODNÍ POLITIKA, ZAHRANIČÍ

Pokus o důslednější zahraniční politiku. 115

Jaroslav Šedivý

Bloková terapie . 121

Vít Smetana

Můj šest'desiaty ôsmy . 124

Dušan Kováč

Pražské jaro z maďarského pohledu. 135

Eva Irmanová

Francie, Francouzi a Pražské jaro . 145

Jean Philippe Namont

POHLEDY Z KRAJŮ

Rok 1968 na okrese Brno-venkov a jeho reflexe v regionálním tisku . 159

Jan Krajčirovič

Občanská společnost a mládež na Rakovnicku šedesátých let . 174

Jiří Verner

Monografie_1968_blok.indd 5 30.07.2018 19:03:33

MÉDIA A SPOLEČNOST

Čas nadějí v novinářské fotografii . 195

Alena Lábová, Filip Láb

Pražské jaro a osmašedesátníci v českém tisku po roce 1989 . 217

Stanislav Holubec

Svobodou proti totalitě . 232

Eva Kantůrková

Šedesátá léta: konflikty televize s mocí . 235

Milan Kruml

Karikatura v dobovém tisku a její tvůrci . 247

Ivan Hanousek

VZPOMÍNKY A NÁZORY

Padesátiletý odstup je zrádný . 273

Ivan Hoffman, Sláva Volný ml.

Učili jsme se to, nebo neučili? . 276

Lukáš Jiříček

Srpnové dny . 281

Eva Klausnerová

Stalo se něco, co dávalo naději . 283

Jaroslav Kohout, Klára Hamanaka

Mao-ce tungova Čína a osmašedesátý v mém životě . 286

Jiří Šíma

ANKETA V LETNÍ ŠKOLE HISTORIE

Co soudí učitelé dějepisu nejen o roku 1968. 295

Jana Půlpánová

Poznámky. 323 / Přehled zkratk . 341 / Ediční poznámka . / O autorech. / Jmenný rejstřík.

Napínavá doba (pro Čechy, Slováky, Němce, Rusíny) prostě pro Čechoslováky)

Publikace, která se díky pracovišti autora **Petra Karlíčka** rodila na severu Čech, je geograficky mnohem širší rozprostřena po někdejších Československu, ale díky období 2. světové války i za naše (různě se posunující) hranice. Historik a pilný archivář své průkopnické dílo táhl časem před i po původně určené dějinné období, takže se tu setkávají autoři vtipů prvorepublikoví s těmi poúnorovými. Více než tvorbu obrabečů kabátů všeho druhu zde autor bohatě dokumentuje posluhování karikaturistů dvěma odpudivým režimům. Těm nacistickým podléhal z tuzemské špičky málokdo, ale poúnorové diktatuře

164 | NAPÍNAVÁ DOBA

V posledním předvolebním čísle Roháče přistupuje k urně NF organizovaná masa voličů. Podobně jako při doplňovacích volbách do Říšského sněmu v prosinci 1938 se zde setkáváme s davem jednotně hlasujících. V obou případech šlo totalitní moci především o demonstraci síly počtů. • Fedor PETRIKOVSKÝ, Frontální útok, in: Roháč č. 47 z 25. listopadu 1954

KLÍČOVÉ UDÁLOSTI | 259

Znak časov.

Pán: – A prečo mi nemôžete ušiť šaty?

Krajčír: – Nestačím, musím niekoľko tisíc kabátov obracať.

Pán: – A pre koho?

Krajčír: – Nuž pre tých, čo boli podnes „Čvachoslováci“.

Téma náhlých změn názorů otevírá karikatura slovenského Kocúra nazvaná Znak časov. Odehrává se v krejčířském salonu, kde krejčí nemůže zákazníkovi ušít nový kabát, neboť nestačí „několko tisíc kabátov obracať“. Z dosavadního přesvědčeného Čechoslováka se po 6. říjnu 1938 (vyhlášení slovenské autonomie) stal ze zjištěných důvodů bojovný „národniar“. • Znak časov, in: Kocúr č. 7 z roku 1938

proletariátu (jen údajně) se v oblasti výtvarné satiry odporovalo jen těžko. Kniha je úplným almanachem či hned několika ročenkami kresleného humoru v jediném svazku, že člověk vůbec neví, co pro malou anonci vybrat. Možná bude začít od východu, o jehož politických veletočích se v Praze nebo Brně mnoho neví. Dva obrázky, které (v celé knize a poctivě) Karlíček doprovází faktickým komentářem, jdeme proti toku času - vlevo Roháč za komunistů, vpravo Kocúr za Slovenského Štátu.

Mgr. **PETR KARLÍČEK** Ph.D. (* 1982) absolvoval Střední průmyslovou školu textilní v Aši. Na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem vystudoval obor kulturně historická regionalistika (2006) a archivnictví (2008). Na podzim 2015 zde obhájil disertační práci nazvanou *Politické karikatury (a satira) Čechů, Slováků a českých Němců v letech 1933–1953*. V letech 2007–2017 pracoval ve Státním okresním archivu Děčín. Od září 2017 je ředitelem Archivu města Ústí nad Labem. Jako externista vyučuje na katedře historie University J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Spolupracoval se spolkem Paměť národa/Post Bellum a v Ústí nad Labem s Činoherním studiem a s Veřejným sálem Hraničář. Specializuje se na dějiny kresleného humoru v první polovině 20. století, dějiny českého pohraničí nebo česko-německé vztahy. O výše uvedených tématech publikuje v doma i zahraničí.

Politická karikatura je pozoruhodným zrcadlem společenských i historických událostí. Tato kniha mapuje velmi výbušné a složité období našich dějin z pohledu politické karikatury tak, jak vycházela v novinách či v humoristických časopisech.

Kniha *Napínavá doba* přináší nový pohled na celkem známé události. Vypráví o kritických okamžicích českých a slovenských dějin prostřednictvím dosud převážně neznámých obrazů – tj. politických karikatur, které vycházely v dobovém tisku různého zaměření. Široká veřejnost dnes zná popisované historické děje (krize, konflikt mezi Čechy a Němci v pohraničí, válka a mír, antisemitismus atd.) pouze z neustále opakovaných sekvencí dobových filmových týdeníků či fotografií. Tato kniha si klade za cíl přinést do tématu novou kvalitu. Kreslená politická propaganda, která se zabírá společenskými a historickými jevy, na něž se dnes díváme s odstupem, před čtenářem otevírá něco jako „neznámý obrázkový svět“. Ten obraz je sice deformovaný, ale dobře ilustruje postoje, názory a myšlenkové prostředí, v němž se autoři karikatur pohybovali.

Kniha sleduje problematiku války a míru, volebního boje a kampaní v letech 1935–1954, antisemitismu a rasismu, hospodářské krize, a všimá si rovněž národního typu v humoru. Jde v prvé řadě samozřejmě o politickou propagandu, křečovité pokusy o kreslenou satiru a sprosté útoky na politické oponenty. Na druhé straně zde nalezneme i celkem statečná vystoupení. A celkovou dobovou atmosféru ještě přibližují kapitoly o politických výstavách a medailony známých i zapomenutých tvůrců.

A jaká témata jsme našli v názvech kapitol? Zde aspoň to úvodní: definice karikatury. Hned na začátku se autor snaží “udělat pořádek” v názvosloví, v němž se spolu už léta haštějí politická karikatura, kreslený vtip, výtvarná publicistika, portrétní karikatura, satirická kresba či editorial cartoon - a ještě strip či komiks. Cituje názory Šaldy, Hoffmeistera, Pohribného, Hanouska, Douši, Földváriho a Valtera. Slovo dostává i Lada, pak Pelc, Bidlo. To vše v knize, kterou vřele doporučujeme. /r/

V *Bumerangu* č. 22 odpovídá na *Osm Otázek O smíchu* Fero Jablonovský, karikaturista

❶ **Poznáte nejakú (máte nejakú vlastnú) definíciu humoru?**

Poznám tradičnú definíciu, že humor je vážna vec. Moja definícia je tá, že vec, ktorá sa iba tvári, že je vážna, je smiešnejšia ako humor, lebo ten je vážny.

❷ **Stala sa vám niekedy humorná (veselá) príhoda, ktorá by mohla pobaviť aj našich čitateľov?**

Bolo by lepšie, ak by čitateľov pobavili príspevky v tomto čísle.

❸ **Ktorá oblasť spoločenského života je podľa vás najväčším inšpirátorom humoru?**

Všetky oblasti spoločenského života môžu inšpirovať rovnako, záleží iba na inteligencii a orientácii inšpirovaného.

❹ **Ak máte - mohli by ste nám prezradiť rebríček:**

a) najveselších politikov

b) najsmiešnejších politikov?

Nikdy mi nenapadlo robiť si rebríček veselých, či smiešnych politikov, ale odpoveď je tá istá, ako odpoveď na prvú otázku. Len slovo vec nahraďte slovom politik.

❺ **Máte obľúbenú anekdotu?**

Mám, ale už som ju toľkokrát rozprával, že už prestáva byť obľúbená. Ale iné obľúbené nachádzam v stĺpčeku Židovské anekdoty. Prosím, vyberte si.

❻ **Stali ste sa niekedy objektom žartovania? Ako to na vás pôsobilo?**

Trápne, ale snažil som sa stať aspoň subjektom žartovania. Márne.

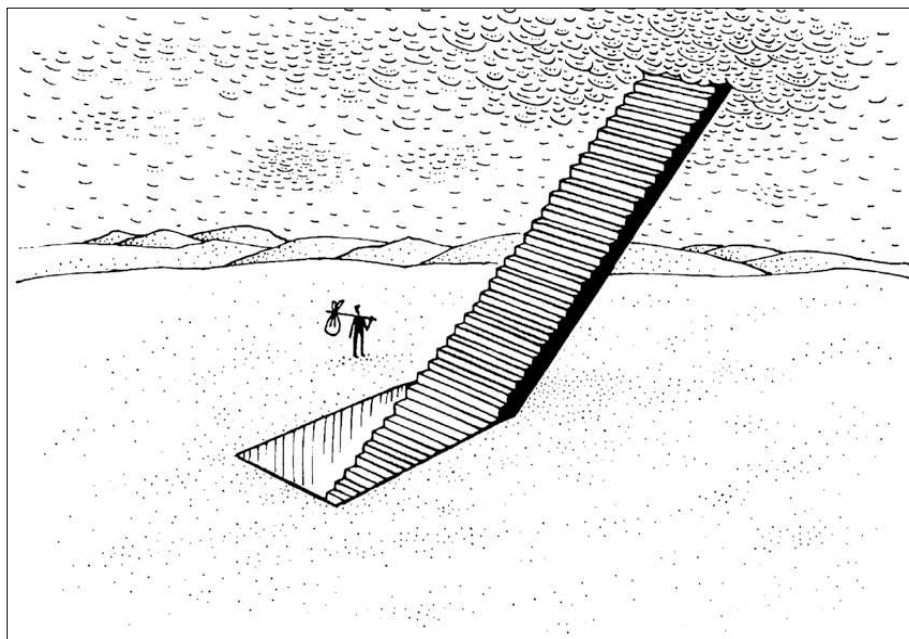
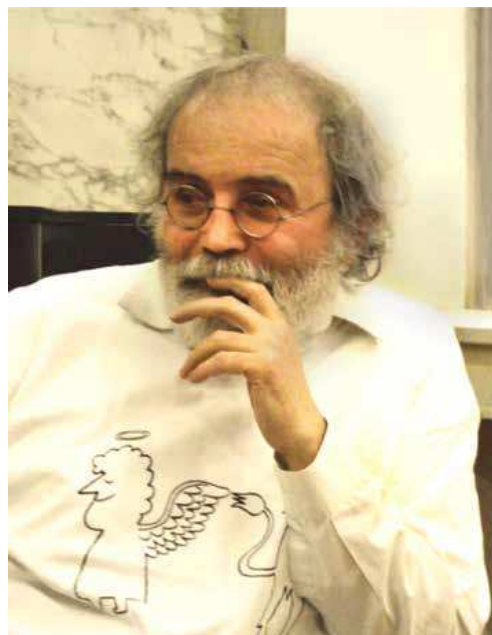
❼ **Je pre vás humor nevyhnutnou súčasťou života, alebo sa bez humoru pokojne zaobídete?**

Rovnako ako dýchanie. Humor dokážem zadržať iba o tri minúty dlhšie.

❽ **Chcete sa sám seba na niečo opýtať? Ak áno, dajte si na svoju otázku aj odpoveď.**

Kedysi som pozeral film, v ktorom Bruce Willis uteká za štartujúcim lietadlom, dobehne ho, skočí a uchytí sa na klzkom krídle. Lietadlo sa vznesie do výšky a Bruce sa pýta: „Co já tady dělám?“

Tak si to pamätám, film mal teda český dabing. Občas sa mi to stane, že sa sám seba pýtam: „Čo tu robím?“ Nevie, ale netrúpa ma to, veď to nevie ani Bruce Willis.

**FERO
JABLONOVSKÝ**

(1956)

Typograf, karikaturista, ilustrátor a publicista. Vydal niekoľko zbierok kresleného humoru (*Podme teda do Európy, To je ale veľké nedorozumenie!*, Bratislava 2000, *Amerika za 500*), obrazovú monografiu *The Best Cartoons of the 20th Century* a knihu krátkych textov s kresbami pod názvom *Neviem*.

Pripravuje výstavy,

zostavil a upravil na knižné vydanie dielo Jozefa Scheka (*Dozorca a väzeň, Jožinko – dieťa svojich rodičov, Nielen Jožinko*) a Vlastu Zábranského (*Zábranský na Slovensku*).

Budiž mobil!

Zajímavým úkazem je přínos, který mohou mít pořadatelé, když pro soutěž zvolí běžné, zcela univerzální, všelidské a srozumitelné téma. Tak třeba v polské soutěži *Satrykon* přišli letos s obecným tématem „**Světlo**“.

A ukázalo se, že dnes už asi nebude tím, čím bývalo. Slunce je už příliš staromódní, na žárovku už si vzpomenu jen poustevníci, tak jako na ohýnek před jeskyní. Ty jsou bez oken, ale ani chaloupka nezáří o zimním večeru do okolí svíčkou či petrolejkou za oknem. U karikaturistů, kteří jednak jsou a musí být kritičtí, jednak být s nějakým nápadem první, se to dá předpokládat. A přísní kritici v porotách soutěží tím mají posuzování originality ulehčené.

Proč? Oproti vtípům na *Noemovu archu* anebo *Adama a Evu* se pátrání po plagování (krádežích) nápadů výrazně zkracuje do pouhých posled-

ních desítek let - od zrodu moderních telefonů. A satirci mají v hlavě a v ruce další bonus - mohou se dnes strefovat do „hloupých“ uživatelů „chytrých telefonů“ (ih)

Kresby ze *Satrykonu* v Legnici: **Andrej Popov (Rusko)** - 3. cena a **Jaroslav Korczak (Polsko)** - čestné uznání

Miroslav Horníček - 100 let

Stoupal pořád vzhůru - od Plzně až do Liberce.

Je to tak - narodil se před sto lety (!!!) v jihozápadní Plzni a zemřel v roce 199? v severočeském Liberci...

Horníčka jsme si připomněli v GAGu díky jeho textu o královéhradeckém Vladimíru Renčínovi, který jsme zařadili mezi exponáty loňské výstavy v pražských Smečkách. Takže Plzeň, Liberec, Hradec, Praha... A portrét Miroslava Horníčka (**viz vlevo**) je dílem **Pavla Matušky** z východočeských Třebechovic pod Orebem.

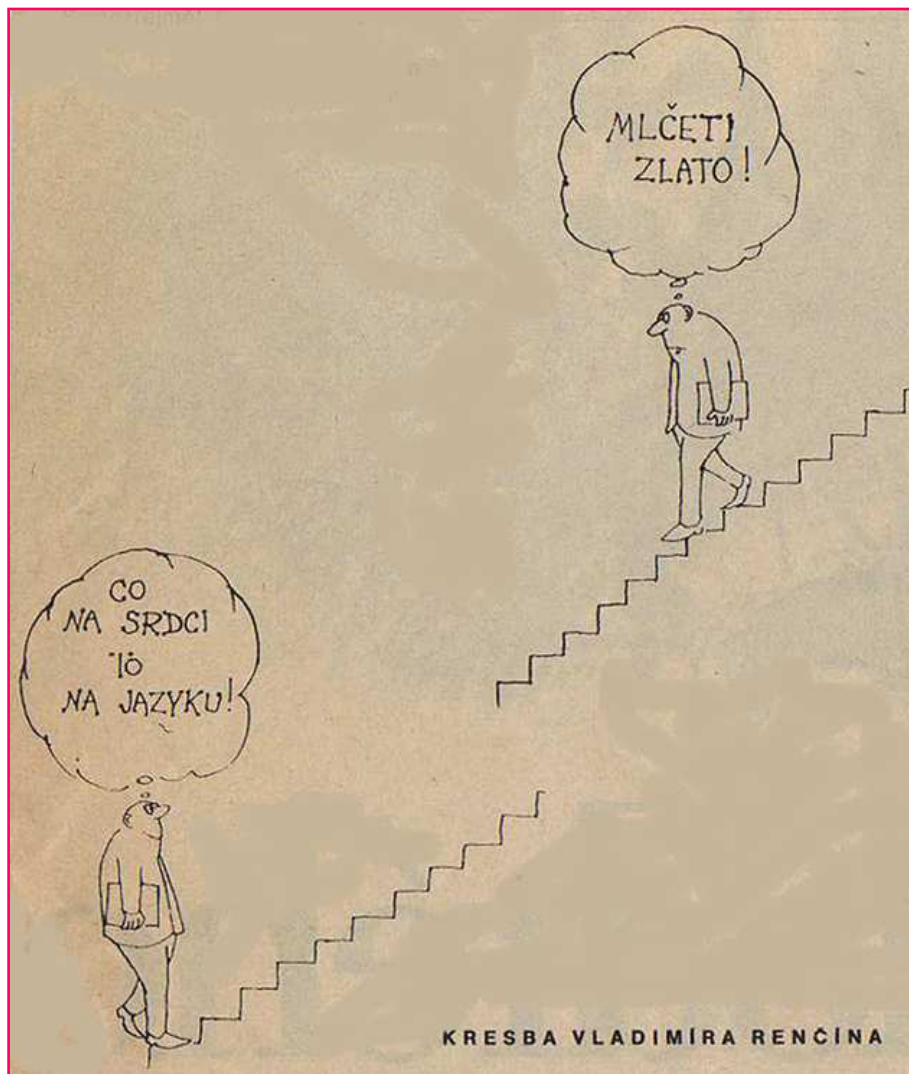
Co z toho plyne? Prostě jen jedno: stejně tak byl oblíben a ceněn obecnstvem se smyslem pro humor po celém území naší republiky. Zprvu se zdálo, že Voskovce u Wericha přece nemůže nějaký nevýrazný mladík nahradit. A vida...

Nenahradil, ale nejprve skvěle doplnil a nakonec, už sám, se vlastně marně rozhlížel po „svém“ Voskovcovi“. V+W už se nikdy nevrátili, ale byli tu Suchý + Šlitr anebo Šimek a Grossmann. Horníček nad nimi i s nimi určoval co je to inteligentní hu-

mor. Ten, který dnes už ani nehledáme v přesilovce rozjuchaných televizních show, kdysi nazývaných estrády. Na 3 scénách Městských Divadel Pražských si nyní Horníčka připomínají /r/

O "Misce vtipné kaše" s šéfredaktorem MY 68/69

Vladimír Mates: "Byl to Jaroslav Kokoška, kdo "myčko" doslova vydupal ze země, jakmile se poměry trochu uvolnily. Já byl jeho loajálním zástupcem. Značný podíl na zrodu a podobě časopisu měl také **Sláva Jílek**. Nejen grafik. Také tvůrce naší do té doby nevídané **soutěže kresleného humoru** a rubriky "**O misku vtipné kaše**" (Vůbec prvním jejím výhercem byl nedávno zemřelý **Vladimír Renčín**). Také zastávce mladých výtvarníků (...)

uspořádal na nádvoří paláce Platýz jejich setkání s publikem. Na 'Trhy pod plachtou' sem přišlo 5000 lidí a mohli kupovat díla mladých umělců, mezi nimiž byl i později světoznámý malíř a grafik **Jan Kristofori**".

Luďa Razimová:
Rozhovor s Vladimírem Matesem, šéfredaktorem MY 68/69; MŽ 3, str. 10

To, o čem Luďa píše **výše**, může e-GAG ilustrovat jedním ze zmiňovaných vítězných vtipů **Vladimíra Renčina z "Myčka"**.

Tehdy to ještě nebyl Dlabáček, ale kritické myšlení typické pro půli 60. let min. stol. z Vladimírovoy kresby přímo čiší. Pokud však ten druhý Vladimír adoruje

Slávu Jílka, vedlejší obrázek o jeho citu pro vtip zvlášť moc nesvědčí. Pokud jsme zvyklí číst vtipy na pokračování shora dolů, dostaneme úplně jiný smysl než měl na mysli autor. Prostě a jasně: ten chlapík, co jde po schodech s myšlenkou **jim to tam nahoře říct pěkně od srdce**, se zpátky dolů vrací s jiným výrazem a s jinou pravdou: **Že jsem raději nedržel pusou...** (otázkou zůstává, zda tu pointu - kvůli cenзуře - v redakci takto úmyslně neotupili...). Další, zde nezmiňovanou formu této karikaturistické soutěže pojmenovanou "O misku kradené kaše" si brzy též na těchto stránkách připomeneme (s ukázkami!)

Film může být až brutálně zábavný

V záplavě staronové **zábavy** se dnes nabízejí pouze dvě možnosti, jak se něco zajímavého dozvědět. Buď objevit skutečný příběh (...) anebo nahlédnout do zákulisí mocných ve filmu "**Politické kruhy**" na ČT art, což je **zábava** typicky britská, hodně nekorektní a stylem **humoru** drsnější než "**Jistě, pane ministře.**" (...) Ke kuriozitám ostré **satiry** nominované na Oscara za scénář patří četné vulgarismy - prý jen slůvko "fuck" zazní 135krát. (...) Před říjnovými volbami se dají "**Politické kruhy**" brát jako příprava na vlnu špíny, která se jistě vyvalí, ale také

coby důkaz (...) že *“film může být chytrý i **zábavný** zároveň”*. Podle Boston Globe dokonce *“brutálně **zábavný**”*.

Mirka Spáčilová: *“Jak vypadá výbor pro plánování budoucnosti”*, MfDNES 15. 9. 2018, str. 14

Aleš Háma - práce všeho druhu

Říká, že když v pořadu *Tvoje tvář má známý hlas* účinkoval jako zpěvák, málem se doma rozvedli. Jistě nadsazuje, ale asi to nebyla úplná **legrace**: (...) *“Partneři těch účinkujících musejí projevit obrovskou míru tolerance a empatie. K tomu musí snést, že v tom pořadu vystupujete v dehonestujících převlecích, takže když přijdou druhý den do práce, kolegové si z nich dělají **srandu**. (...) A letos to bude velmi bizarní, šílená Monika už podruhé má termín porodu naplánovaný týden po přenosu (...) a já budu mít zase v kapse lísteček s instrukcemi od kamarádů gynekologů, jak absolvovat spontánní porod. Naživo vzniká nepřipravený **humor**, který je tím pádem nejčistší.”*

Jan Malinda: *“Aleš Háma. Co neumím, to zahraju”*. MfDNES Magazín+TV, 13. 9. 2018, str. 4

Ona, oni a... Macek

Za pokračování slavného *Saturnina* získal Miroslav Macek cenu Český bestseller 2017 a *“saturninovsky”* - nebo *“woodehousesovsky”*, abychom šli ke kořenům - je laděn i jeho nový titul **Ona, oni a já**. Děj má plytký, v podstatě žádný, umístěný kamsi mimo čas. (...) Je půvabným počtením k vodě, do vlaku nebo jako lék při náhlém ataku rozmrzelosti. Od historiky k historice to **vtipně** a kultivovaně psané vyprávění hezky odsypá. (...) Jen těmi **úsměvy** by mohl trochu šetřit A chceme-li si odnést nějaké poučení, pak snad postačí (...) suchá matčina reakce na Maxovo konstatování, že manželství je tak trochu loterie: *“V loterii máš alespoň nějakou šanci”*.

Alena Slezáková: *“Macek vydal snůšku historek”*, MfDNES 24. 9. 2018, str. 16

Lavina nařčení ze sexuálního obtěžování nemá konce

Rok po pádu hollywoodského producenta (...) zachvátila horečka obvinění ze sexuálního obtěžování (...) také indický **zábavní průmysl**. Fenomén hnutí *MeToo* naplno zasáhl i druhou velkou *“továrnu na sny”*, bombajský Bollywood. (...) Kampaň odstartovala někdejší známá herečka Tanushree Duttaová, když obvinila populárního kolegu. (...) **Komik** Utsava *Čakraborty* zase prý po sociálních sítích rozesílal ženám fotografie svých genitálií (...) Stížnosti pocházejí zatím spíše od žen z bohatých městských rodin. Až si dodají odvahy i venkovanky, pak se prý Indie otřese v základech.

Ladislav Kryzánek: *“MeToo v Indii”*, MfDNES 15. 10. 2018; str. 8

Z Hrobu na Onen svět

Pokud se vydáte z Prahy do Krkonoš, na cestě do Harrachova budete (...) projíždět vesnicí Držkov. (...) *“Občas se nám někdo **posmívá**, ale jsme na to zvyklí,”* říká starostka. (...) O řadu lokalit s bizarními názvy jsme přišli kvůli prudérii a nedostatku nadhledu našich předků. Obce a samoty Hovnov, Velprdy (dnešní Veltrusy) nebo Kokotsko (...) jejich obyvatelé nechtěli být spojováni s vulgaritou a **zesměšňováním**. (...) Nikomu rozumnému nenapadne tropit si **posměšky** ze starého, po staletí trvajících jména, a tam, kde jde o zlou vůli nalezne se důvod k **posměšku** i po změně jména. (...) Obyvatelé horního města Hrob si to vysloveně užívají. (...) *“Jméno našeho města má velký propagační potenciál,”* říká K. Hanzlíková z infocentra v Hrobu. *“Snad je to lehce morbidní, ale Češi mají smysl pro **humor**. (...) Přijďte se k nám podívat a vyfotit se u městské cedule.”*

Ivan Brezina: *“Má (divná) vlast”*; MfDNES Víkendy č. 42, 20.10. 2018, str. 20

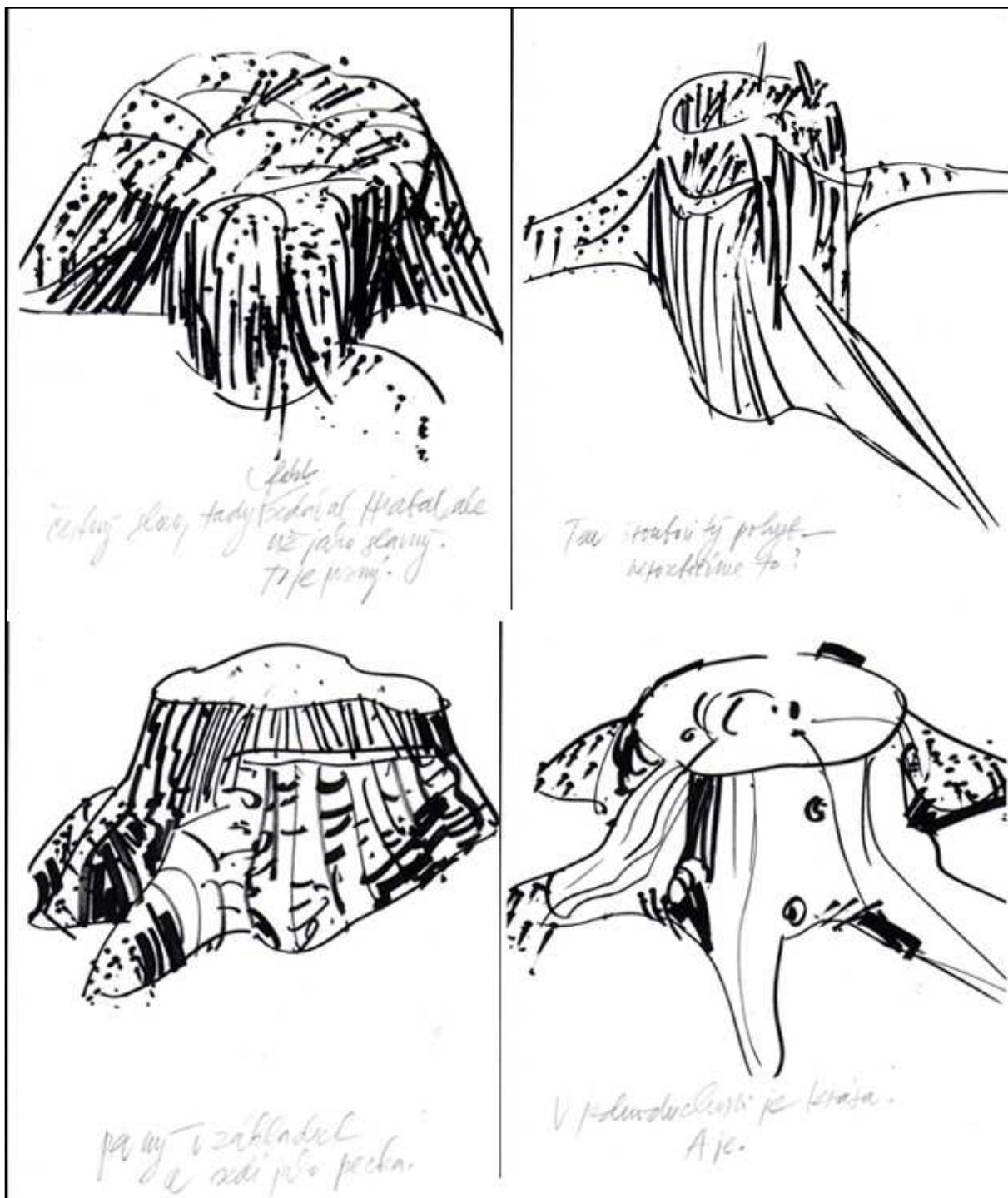
Už i v Brně: Podej Čechům prst a je z toho - legrace!

Pokud by záleželo na vůli Brňanů, zastavovaly by vlaky mířící do jejich města v *Šalingradu*. Takový název pro chystané nové nádraží vybrali hlasující v anketě pořádané městem. (...) *“Věřím, že nádraží bude mít důstojný název a vyhraje zdravý rozum,”* oznámil tehdejší primátor Petr Vokřál. Jenže nad vážnými variantami měly od začátku navrch ty **žertovné**. Do finálové desítky kromě současné verze postoupily samé více či méně **satirické** návrhy. Nejvíce hlasů nakonec posbírala verze *Brno-Šalingrad*, která odkazuje na zdejší zažitý termín pro tramvaje. Druhé skončilo *Brno-Hlavní nádraží*, třetí **Nádraží Jára Cimrmana**.

(rkr): *“Nádraží v Brně? Šalingrad”*, MfDNES 30. 10. 2018 str. 4

Vybráno / Pařezitý les = Hojný na pařezy

V jihozápadně od metropole ležící polopraze se na velmi malém prostoru skrývá hojná sbírka pařezů. Volají o zápis do knihy kuriózních rekordů, ale jejich sběratel o tuhle popularitu nestojí. Sbírá si je při toukách po lese - a přiznejme - má to snazší než houbař. Takový pařezář nemůže nikdy přijít s prázdnou. Navíc se nemusí s ničím trhat, čistit, ani tahat.

Ladislav Hojný ale není fotograf, vystačí si jen se skicářem a psacím náčiním. Nemá žádné webové stránky ani album a jediné, co ho potěší je když má kam svá díla rozvěsit - aby si je lidé mohli prohlédnout, respektive vybrat a odnést domů ten sobě nejmilejší. Dokonce i zadarmo. Z několika desítek exemplářů, které nám přišly poštou, vybrat jen pár na ukázkou? To není fakt snadné. Nakonec jsme vylučovací metodou došli k těmto čtyřem. Ak. mal. Hojný je také pařez. Je pevně rozkročený, zakořeněný, otázkou je, kam vichřice odnesla to, co před polomem rostlo nad pařezem. Nejspíš to běhá kdesi po světě - a nejspíš po lese... (i)

Kdo byl kdo / Claude Serre (Francie)

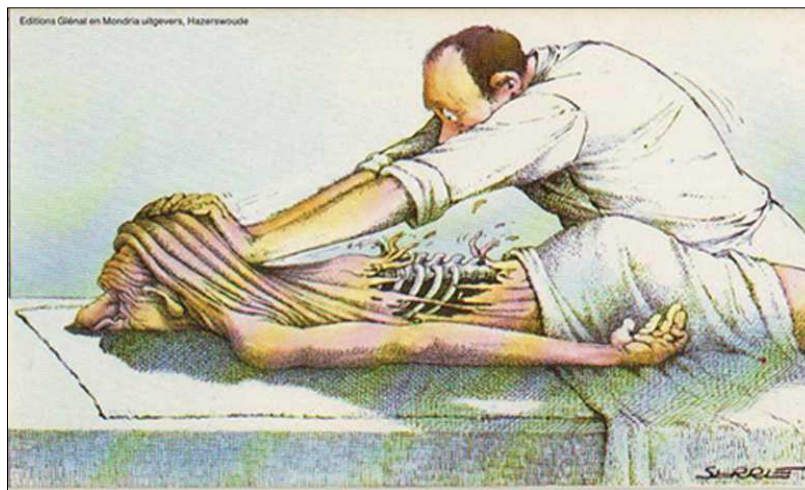
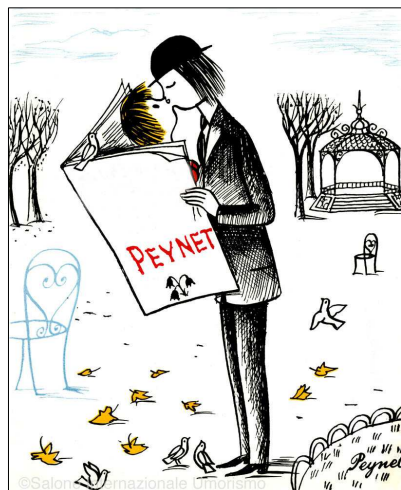
Říjnové Sorry číslo 10 patřilo k těm o osm stránek těžším vydáním měsíčníku. I proto se tentokrát našlo místo pro rubriku „Náš člověk“ kterou se černočervený magazín pyšní od samého svého samovolného početí. Tehdy to byl Francouz Reiser, kterého redakce adorovala, ale časem a postupně přibývala i jiná jména autorů blízkých svým kresleným humorem (hlavně beze slov!) celé grupě šéfredaktorů Sorry. Ten francouzský domicil se kupodivu udržel dodnes a jak víme, v poslední době přinesl humoristický časopis kupříkladu ukázky z tvorby Siného či Ungerera. Nyní k nim tedy přibyl další karikaturista z vlasti galského kokrháče...

Náš člověk: Serre v Sorry

Francouzský karikaturista *Claude Serre* má příjmení, které přímo vybízí k vyjmutí jednoho z obou „er“ a k využití takto vzniklého tvaru slovesa k sprostému rýmování. Kvůli tomu se už Serre nena...štve, protože autor slavného „*Maséra*“ (viz!) umřel právě před dvaceti lety. Pro lepší orientaci o jeho působení ve světě kresleného humoru snad stačí, že se narodil v roce 1938 stejně jako Barták a Jiránek. S tím prvním má společnou zálibu v kresbách, co nepotřebují k pochopení slovní podporu, s druhým naším kreslířem jen to, že oba už nežijí. Serre skonal ve věku 60 let už v roce 1998 (letos je to s těmi osmičkovými výročími už fakt na hlavu!). Pokud jde o

styl kresby a jejich „černou“ či „nekorektní“ tematiku, určitě by se nějakému srovnání s Jiránkem bránil. Ale pokud jde o počet vydaných alb vtípů by musel pomlčet, oba jich mají na svědomí přes dvě desítky. Kupodivu i Francouzovi začala alba přibývat až po roce 1989. Nakladatelství *Glénat* z Grenoble, které si dle Wikipedie na jeho tvorbu činí nárok, vydalo album „*Sport*“ už v roce 1977, ale pro Sorry jsme vtípy vybrali fóry ze stenojmenné sbírky o šedesáti stránkách vydané v nizozemském „*Mondria uitgevers*“ v r. 1983. V jednoslovných názvech knih vtípů si autor liboval, takže stačí napsat „*Automobil*“, „*Hudba*“, „*Lov*“ či „*Rybaření*“ a jste doma pokud jde o téma.

Jenže ono je celkem jedno, po kterém titulu sáhnete i kde knížku otevřete. Vždy se tam objeví hodně drsný fór - a oceňovaly to redakce Hara-Kiri, Charlie-Hebdo i Pardonu, kde Serreho často tiskli. Také kurátoři se vždy museli dobře předzásobit červenou barvou pro tisk jeho výstavního katalogu.

Naposledy takto polévali papír rudou krví v červnu tohoto roku v *Muzeu Raymonda Peyneta*, kde ke kulatému výročí mistra jménem *Serre* otvírali expozici přístupnou až do 3. listopadu 2018. Jak ta jatka ocenili milovníci jemných Peynetových kreseb něžných „*Milenců*“ (ukázku jsme sem zařadili právě pro naprosto úžasný kontrast), toť správná otázka. Naštěstí si ji snad nemusíme klást právě na stránkách Sorry. (ih)

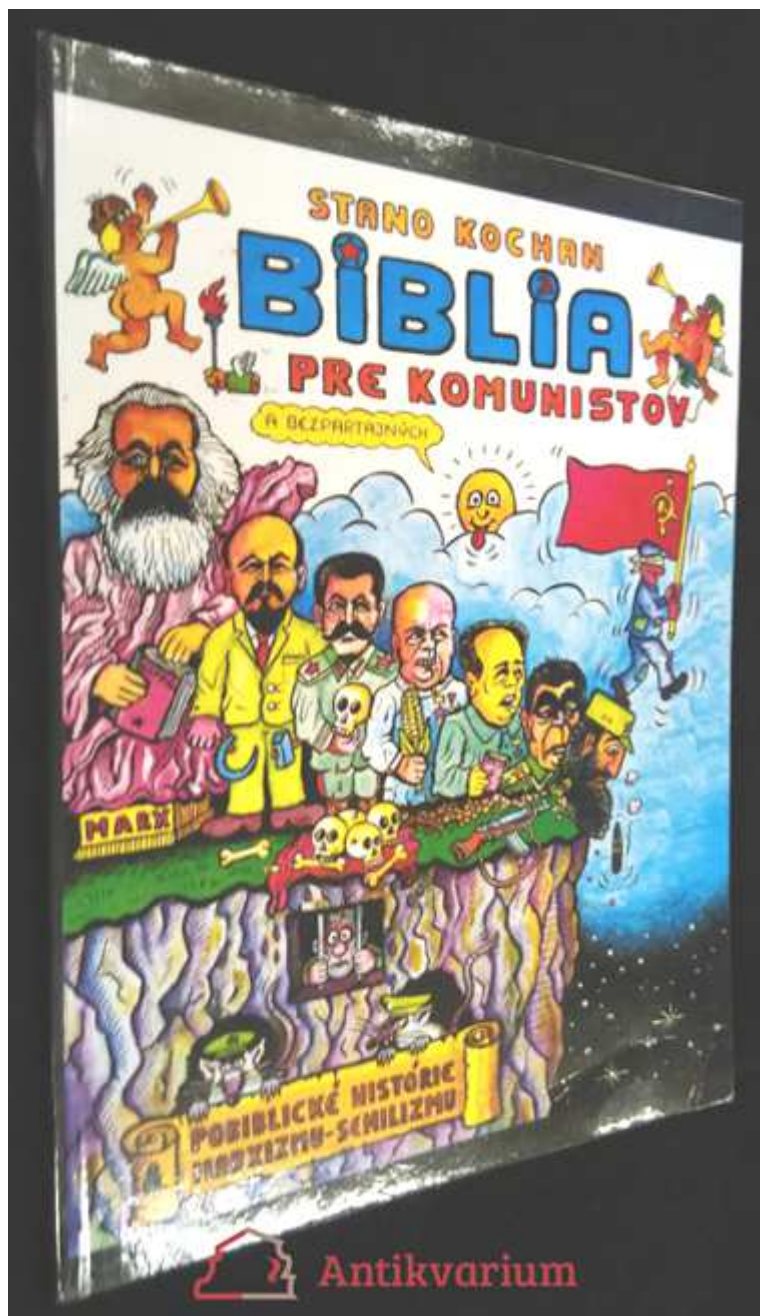
Kresby: **Claude Serre** a **Raymond Peynet** (oba Francie)

V Hlohovci souběžně s výstavou nejlepších prací ze soutěže o „Trň“ proběhla i výstava komiksů **Stano Kochana**. O události jsme dost důkladně informovali v minulém čísle. Autora komiksů (svým věkem je rovný GAG-e-dYtorovi) jsme už víckrát zmínili v předchozích ročnících e-GAGu (kupř. v seriálu *P. Taussiga* o časopisu *Pardon*). Nyní však můžeme autora představit soudobému českému publiku zcela čerstvým životopisným textem:

Stano Kochan – Karikaturista (ne)skutočných dejín

Stano Kochan sa narodil v roku 1942. Kresliť ho bavilo už na základnej škole, kde – ako sám hovorí – vyrušoval neustálym čarbaním. Keďže pochádzal z učiteľskej rodiny, pre

neho vyššie umelecké vzdelanie nedostupné. Namiesto toho sa vrhol na štúdium ekonomiky, čo mu v konečnom dôsledku pomohlo lepšie porozumieť súvislostiam, vďaka ktorým vo svojej tvorbe odhaľuje „holú pravdu“ o svete. Bolo to práve obdobie „zlatých šesťdesiatych“, keď ako mladý študent a amatérsky kresliar začal publikovať vo vysokoškolskom časopise *Echo*. Svoje kresby vystavoval aj v legendárnom V-klube v Bratislave.

Následne sa začala jeho spolupráca s týždenníkom *Kultúrny život*, ktorý bol považovaný za dielňu slobodného a tvorivého myslenia. Popritom spolupracoval aj s našim najznámejším humoristickým časopisom *Roháč*.

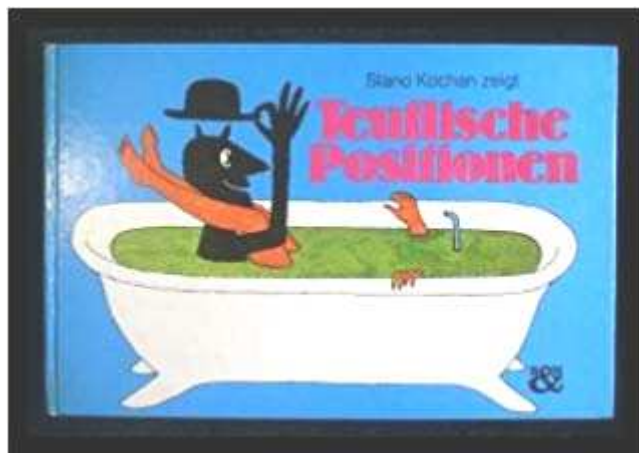
V *Kultúrnom živote* sa pod ochrannými a inšpiračnými krídlami *Kornela Földváriho* zrodil Kochanov prvý komiksový troj - štvorobrázkový seriál ***Obrázky z dejín národa slovenského za vpádu tureckého***, ktorý rozosmieval čitateľov výstižným zachytením našej národnej mentality a zároveň kritickými odkazmi na vtedajšie spoločenské pomery. *Obrázky z dejín...* stihli vyjsť ešte pred spustením normalizačnej závery knižne, či vlastne v útľom zošitku, ktorého náklad sa bleskurýchle rozobral. Ďalším kresleným seriálom bola ***Kochanova príručná encyklopédia***,

v ktorej autor vysvetľoval cudzie pojmy v podobe hravých, no zároveň sugestívne mrazivých nadčasových ilustrácií. Žiaľ, zostala nedokončená... a práve na písmene „N“, ktoré akoby symbolicky predznamenávalo blížiacu sa normalizáciu. V auguste 1968, po vstupe vojsk

Varšavskej zmluvy na územie Československa a jeho následnej okupácii, Stano Kochan okamžite emigroval do Nemecka.

Kochan ide do Nemecka

Uchytil sa vo Frankfurte, kde kreslil v tom čase pre najvýznamnejší európsky satirický časopis **Pardon**. Patril medzi ôsmych kmeňových autorov, no nevyhýbal sa ani spolupráci s ďalšími periodikami, ako napr. Spiegel, Stern, Bunte či Die Zeit. Začiatkom 70. rokov obletela celý svet jeho knižka plná pikantných kresieb s názvom **Teuflische Positionen** (*Diabolské polohy*) - viz obálka nižšie!, ktorá pre veľký úspech vyšla nielen v Nemecku, ale aj Anglicku (*Darling, you are a Devil!*), Taliansku, Holandsku či dokonca Japonsku. O dve desaťročia neskôr vydal jej voľné pokračovanie s názvom **Die teuflischsten Positionen der Weltgeschichte** (*Najdiabolskejšie polohy svetových dejín*, 1993).

Ze spolupráce s nemeckými tvorcami bola najplodnejšia s autorom humoristických textov **Norbertom Golluchom**, s ktorým vytvoril celý rad tzv. **Fröhliche Hasserbuch** čiže *Veselých knižiek, pre tých, čo neznášajú...* (a namiesto troch bodiek si môžete doplniť napr.: mužov, ženy, psov, mačky, futbal, tenis, počítače, učiteľov, lekárov, fajčiarov, Vianoce, narodeniny a pod.). Spomeňme i ďalšie vydarené Kochanove tituly, určené pre

nemeckého čitateľa: *Der neue Mensch* (*Nový človek*, 1971), *Die endgültige deutsche Geschichte* (*Záverečné dejiny Nemecka*, 1981), *Was schreibt die Maus dem lieben Gott?* (*Čo napísala myška milému Bohu?*)

Kochan sa vracia späť

Krátko na to, čo doznelo novembrové štrnganie kľúčov, sa vracia Stano Kochan na Slovensko. Rozhodol sa pokračovať tam, odkiaľ ho kedysi vyhnali tanky. Už v roku 1990 mu vychádza čitateľsky obľúbená **Biblia pre komunistov**, ktorá má svoju predchodkyňu v nemeckej verzii z roku 1981 (**viz obálka knihy na predchádzajúcej stránke!**) Začiatkom 90. rokov (plných nádeje i obáv) publikuje v Smene na nedeľu najprv seriál **Svinské histórie**, kde stiera rozdiel medzi človekom a prasaťom, a neskôr ďalší mini-komiks z našich dejín **Slovensko v praveku**, pri ktorom sa neubránime reminiscencii na jeho prvý seriálový počin. Potom istý čas pobudol v Kostarike vďaka snu, ktorý sa mu jednej noci prisnil, aby tam načerpal kreatívnu i fyzickú vitalitu. No vidina ďalších Vianoc bez snehu ho zahнала späť na Slovensko. Aj napriek nevyspytateľnej priazni slovenského publika naďalej spolupracuje nielen so zahraničnými, ale aj s domácimi autormi, napr. ilustroval *Príbehy z naftalínu* (2003) Kornela Földváriho či knižku aforizmov Mirky Bajusovej *Život je (z)boj* (2014). Svoj zatiaľ najnovší výtvor **Geniálne slovenské vynálezy** pripravuje na vydanie. Je nositeľom ocenenia „Zlatý gunár za celoživotné dielo“, ktoré mu udelila *Akadémia humoru Európskeho festivalu humoru a satiry Kremnické gagy* v roku 2014. Navzdory rôznym životným peripetiám zostáva verný svojej rodnej krajine, kde žije a naplno sa venuje tvorivej práci.

Osobnosť Stana Kochana patrí medzi najžiarivejšie hviezdy na pomyselnom nebi slovenskej karikatúry. Je to autor nepodliehajúci konformite, ktorý vo svojej tvorbe citlivo reflektuje dejinné pohyby či už u nás alebo vo svete. Jeho (anti)hrdinovia nie sú žiadne neviniatka, ich figliarstvo a ľudová múdrosť nás núti nazerať na veci z iného uhla pohľadu a odhaľovať súvislosti, zašifrované v druhom pláne. Správny pomer nadhľadu a mystifikácie obsahujú aj vystavované kresby na expozícii, ktorá nesie názov *Veselé dejiny Slovenska ceruzkou Stana Kochana*. Je určená všetkým priaznivcom kresleného humoru alebo histórie, ktorí tu môžu nájsť všetko to, o čom učebnice dejepisu mlčia.

PhDr. **Stano Kamenčík**

Výstava komiksů „Veselé dejiny Slovenska ceruzkou Stana Kochana“ se konala ve Vlastivědném muzeu v Hlohovci na Slovensku od 5. 10. do 4. 11. 2018

Otázka / Jak vypadá (a jak kreslí) Mikuláš Sliacký?

Jak vypadá slovenský karikaturista **Mikuláš Sliacký**, môžete zistiť a jeho ochlupenou i ovlásenou tváň prozkoumat na horním snímku. Ale jak kreslí, to si môžete jen domyslet podle kreseb v rámech nad hlavami obou pánů. Ten vpravo je Peter Rázus, prešovský organizátor neprehľadnutelného počtu akcií, ktoré oživujú poněkud mátožnou situáci žánru karikatury na Slovensku, kde se spíš než společně (jak tomu bývalo) vystavuje individuálně. Zdá se, že Bratislava předává svůj dříve vůdčí post “venkovu”, kde se koná řada tradičních soutěží. A ty v posledních letech jaksi “zmezinárodněly” neboli se “zinternacionalizovaly”. Když se podíváme o snímek níž, vidíme opět Sliackého pestré kresby s bílými balónky plnými vtipných slov na stěně galérie. Jenže fotograf se soustředil na dívky, které výstavu navštívily - ze vzdálené Prahy nedovedeme jejich zájem o Sliackého humor přesněji klasifikovat. Ovšem můžeme lépe chápat, proč si do radnic a kostelů v českých zemích přiváží tolik pánů své nevěsty právě ze sesterské země. Na nejvyšším schůdku vidíme při stoupaní do galérie pozvánku na “Ženská práva” a pod nimi lze registrovat i další karikaturisty, kteří se v Prešově představili svými díly a kromě domácího autora Sliackého to jsou zahraniční hvězdy Luka Lagator a Ilya Katz. O výstavě Marie Plotěné a Luboše Lichého - patří zde rovněž k umělcům zahraničním - píšeme na jiném místě. Lagator je Černohorec, Katz Izraelita, ale daleko větší účast cizinců už nyní vyhlíží v Prešově kvůli uzávěrce soutěže na téma “Salto mortale” - to je totiž název a námět letošního ročníku mezinárodní soutěže “**Kýchání mozku**”. O vítězných kresbách totiž rozhoduje neméně mezinárodní porota zvaná “contest jury”. A na **příspěvky z ČR** se těší **Peter Rázus**:

“Naše samostatne sa humoristicky, demokraticky, politicky, hospodársky, eticky, intelektuálne & etc ... rozvíjajúce republiky v tomto pamätnom " osmičkovom " roku 2018 (tlačí sa mi slza do oka, prepáčte, som mediálne dojatý...) majú v podtexte tejto súťaže - **Populizmus**, bohaté **know how**... a budem rád ak mi pošlete **do 20. 11. 2018** svoje obrázky...” <http://www.cartoneast.com/>

Miska z "Myčka"

Co je miska snad víme všichni, ale co je to *Myčko*? To už dnes ví jen pár lidí. Patří k nim **Lud'a Kučerová-Razimová**, která polozapomenutý časopis připomněla rozhovorem s posledním šéfredaktorem zakázaného časopisu MY69 **Vladimírem Matesem** v *Mediažurnálu* (úryvek najdete v rubrice "O humoru"). Dotkla se tam totiž zajímavé aktivity grafického redaktora **Slávy Jílka**, kterou byla jednká soutěž časopisu o "**Misku vtipné kaše**", druhak se k ní jaksi samospádem přidala série "**Z misky**

Philips RK 65

Tesla — Uran

Z MISKY KRADENÉ KAŠE

„Někdy se stane, že mají lidé podobné nápady nezávisle na sobě. Často se stává, že lidé mají nápady od druhých. Potom velice záleží na slušném vychování těch prvých.“

Tak jsme ve 2. čísle MY 66 uvedli stránku kreseb. Reprodukovali jsme původní kresby, obměny a vyložené plagiáty. Z těch, kterým jsme se nezalichotili, se ozval Jan Kristofori. Napsal nám:

„Mimořádně jsem objevil, že pan Steinberg také není původcem toho fóru. Před ním to nakreslil pan Herber a po maň pan XXX (jméno bylo v rukopise nečitelné) a Neuman. To je zajímavé, kolik lidí se zabývá takovou bibůstkou.“

Autorka evidentního plagiátu M. Jedziniáková a redakce Ostravského dopraváka, která její kopii otiskla, se neozvaly. Zato se ohlásili čtenáři. Poslali nám dopisy s výstřížky rozmanitých vtipů. Některé si byly podobné jako vejce vejci.

V několika dopisech čtenářů se ozvaly úvahy nad tím, co je původní práce a co ne. Na to není vždycky jednoduchá odpověď.

Porovnejme oba snímky dvou různých magnetofonů. Jsou si značně podobné (umístění klaviatury a otočných knoflíků, kryty nad hlavami apod.). Ti, kdož na oba přístroje navrhovali tvar, byli závislí na konstrukci. Čili o původnosti tvaru rozhodovala původnost konstrukčního řešení, eventuálně stavu technického vývoje ve světě.

U knižní ilustrace tato otázka odpadá (nebereme-li v potaz, že každá knížka má určitý počet listů a hřbet). Co tedy mohlo ovlivnit ruku ilustrátorovu, že

Koláž Jiřího Blažka: Přivedl Radu na mizinu (Ilustrace k Českému máji od V. Rady, vydala Práce 1950. Povídky malostranské od Jana Nerudy, vydalo SNKL 1958, na kreslil V. Sivko).

vyvedl tolik shodných protějšků [aniž uvedl, že se jedná o variace na ilustrace jiného umělce]?

Jak je tedy patrné, nejde o „bibůstky“, ale o dost zásadní otázky — 1. Zda má veřejnost vědět, kdy se jí předkládá původní nebo nepůvodní tvorba; 2. Zda honoráře a jiné odměny by neměly být podle toho váženy.

Není to už věc jednotlivců a slušného vychování. Fakt, na který jsme v únoru tohoto roku upozornili poprvé, není, jak se ukázalo, náhodný ani ojedinělý.

— jí —

Jaroslav Malák, Mladý svět č. 1, leden 1963.

Jan Vyčítal, Dikobraz č. 17, duben 1966.

Přetištěno ze zahraničního humoru, Signál 12. 5. 1966.

Evžen Seyček, námět Jar. Kos Dikobraz 12. 5. 1966.

kradené kaše” (mezi známými jmény čteme **Kristofori** a **Vyčítal**). Obě rubriky byly - díky své obrázkové povaze - roztroušené po výtisku kulturně zaměřeného měsíčníku vydávaného MI. frontou pro mladé. Kromě obrázků, které pro malý formát magazínu i nekvalitní tisk, dnes moc nepotěší, přinášel Jílek k soutěži i spoustu komentářů, včetně reakcí čtenářů i autorů. Zde je z té "misky kradené" stránka (plus 4 kresby z jiné) jak vyšly v čísle 7/1966. Jílek se zabýval stejným *zločinem* i v ilustracích "vážných" knih. Věříme, že jsme zde zvolili velikost tak, aby po zvětšení byl článek na monitoru čitelný. Ale tím nekončíme - brzy se vrátíme k soutěži i ke "similar" = krádežím nápadů znovu. /ih/

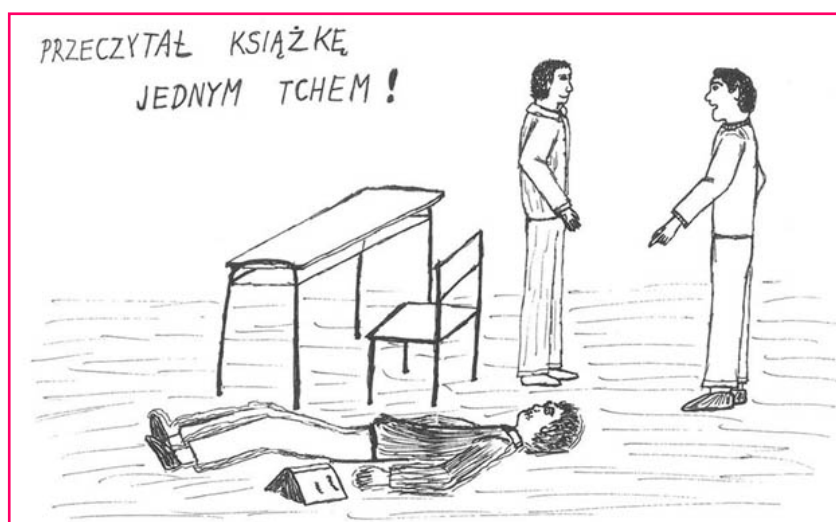
V Číně je přece všeho stokrát víc než jinde...

V rubrice "Propozice" najdete zajímavou nabídku zúčastnit se nové soutěže ze známé adresy **RED MAN ART**. *Rudý muž a spol.* (zaštitěný **FECO CHINA**) vyzývá k účasti s drobnou podmínkou, že každý soutěžící musí poslat pořadateli **minimálně sto soutěžních příspěvků**. Pokud se překladatel do angličtiny nespletl a nezaměnil *Maximálně* za *Minimálně*, tak to vypadá dost podezřele. Po konzultaci se slovenským expertem *Karolem Čizmaziou* jsme usoudili, že může jít o "nejakú megalomanskú čínsku akciu. Zrejme by chceli nejako podchytiť celosvetovú výtvarnohumoristickú produkciu?"

Podle propozic totiž do soutěže přijímají výtvarná díla v jakékoliv formě a provedení. Tedy: jak jednotlivé práce, tak i katalogy, knihy, komiksy aj. To je docela záhada, co z toho vznikne, kam to dají.. Třeba to všechno oskenují? A pověsí na web? Nebo výtisky uloží do archívu? A pak pro ně postaví muzeum? Kdyby šlo třeba o knihy a katalogy, najde se pár autorů, co jich už má na svědomí stovku... Ale přece to nebudou skenovat stránku po stránce? Anebo se s tím vším mají balit a tahat to na poštu?

Inu: "Uvidíme", jak říkal trenér Jarolím...

V Polsku se soutěží o 106...

O mezinárodních soutěžích v této sousední zemi stíháme většinou našince informovat díky infoservisu **Mirka Hajnose**, jenž vstal z hrobu (ten infoservis) a-nebo přímo díky propozic od pořadatelů či z webu SPAKu. Ale co opravdu nestíháme, jsou tamní domácí soutěže, kterých je (cca) tucet...

Jednou z nich byl letos **VII. Bielski Konkurs Saty-**

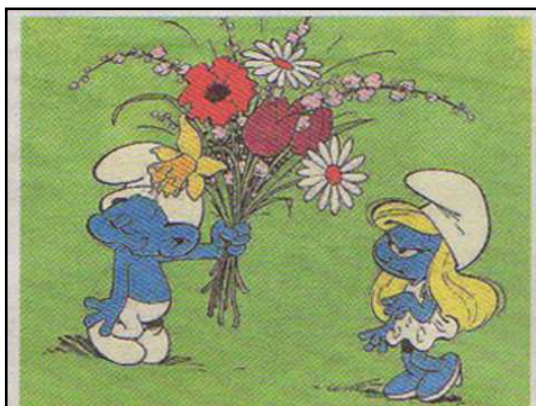
ryczny „WRZUC NA LUZ“. A jednu z oceněných kreseb tu vidíte. Autorem, který za ni získal „wyróżnienie“ je **Ryszard Walica**. Text pod obrázkem: **“Přečetl tu knihu jedním dechem!”** (**A hele!** Že by se v Polsku narodil nový kreslíř pro magazín **Sorry?**)

Jak vypadá Mikuláš Sliacký už víme (viz str. 35!)

A nyní už víme i jak slovenský výtvarník kreslí... Kromě tohoto obrázku najdete spoustu dalších na www.cartoongallery.eu ale i když si docela obyčejně zadáte autorovo jméno do vyhledávače Google...

Odtamtud pochází též naše vedlejší kresba. Díky ní navíc můžeme posoudit Sliackého schopnosti portrétní tvorby. Slavného penzionovaného amnestéra **Vlado Mečiara** poznají i jiní občané, než ty jeho smutně proslulé "babky demokratty".

Šmoulinka přijímá velkou kytici lučních kvě-
tů. Svoji klasickou podobu ale na plátně už
nemá. Hollywood vyrukoval s trojrozměrnou
verzí a v jednom z celovečerních filmů Šmou-
lové opanovali New York. — FOTO | MAFRA

GENDER! Jediná žena mezi Šmoulí smečkou!
Co k tomu dodat? Jak čtete v titulku níže, ani
autoři populárního komiksu (zrozen **23. 10.**
1958) nevyšli z útoku současné teroristické
skupiny převracečů lidské podstaty nejlépe...
Černoch je zakázané slovo, běloch zřejmě už
brzy jakbysmet. No - a najednou jsou od-
souzeni k výsměchu i nějací **modrochové**...
Fuj! Dnes ani ta Belgie není schopna ochránit
svého **Tintina** - natož pak ubránit své vůbec
nejdražší kreslené zboží zvané **Šmoulové**.

Přitom je to právě šedesát let, co **Peyo** nakreslil
první **Šmouly** a ti mu přinesli slávu, peníze - a teď
i pořádné trable! V reklamních novinách **5plus2**
jsme se dočetli v předvečer výročí, jaké má teď
autor a vůbec celý ten zábavní průmysl kolem
figurek obrovský problém - se Šmoulinkou. Dělá

prostě potíže! Nejprve byla jedinou samičkou mezi 99 samci - pidižvíky ve vsi s červenými
střechami. A důvod? Vypíplal ji zlý čaroděj **Gargamel**, aby skřítkům škodila. Jak praví její
stvořitel **Peyo**:

„Flirtuje, k dosažení
svých cílů používá in-
triky namísto síly. Ve
šmoulí vesnici je pří-
činou neustálých váž-
ných problémů, ale
vždy dokáže svalit vi-
nu na někoho jiného“
Prostě ideální figurka
pro příběh, který ne-
má být plný odporně
kladných hrdinů...

Už před rokem se ta
rozkošná dlouhovla-
sá blondýna modré
pleti stala první kres-
lenou obětí komikso-
vé cenzury - kvůli
sexuální provokaci(!).
Jenže když se vypra-
víme do minulosti,
zjistíme, že nejen La-
da s cikány a Tintin s
něčím, ale i Šmoulo-
vé si zadělali na prů-
švih. Už v roce 1959
- vyšli totiž „**Černí
Šmoulové**“! Kvůli to-
mu že začali černat a
současně i dělat zlé
věci, musel být tento
díl pro Ameriku pře-
dělán. Kritici dokonce

v příběhu našli i prvky stalinismu a nacismu. S ohledem na koloniální frustraci musel **Peyo**
pro zámořský trh přebarvit své **Černé Šmouly** na stejně zlé tvory - ale fialové! A Štěpán Ma-
reš, který pro **5plus2** kreslí „**Sérum pravdy**“ měl možnost se vyřadit. Díky **Šmoulince!**

Šmoulové slaví, i když je svět obviňuje ze sexismu i rasismu

Zleva kreslíř Pierre Culliford alias Peyo s obřím tačkou Šmoulou. Uprostřed
frontman skupiny Tři sestry Lou Fanánek Hagen, vpravo herečka a zpěvač-
ka Jitka Molavcová. Šmoulové je provázeli kusem života. — FOTO | MAFRA

SÉRUM PRAVDY

KRESBY | ŠTĚPÁN MAREŠ ČÍSLO 231

Tokio: Vhrstí v obležení ženami

Už jsme si zvykli, že *Vhrstí* se často kasá, jak rád kreslí ženy. Ale že by tomu bylo naopak a ženy by byly tak posedlí *Vhrstičem*? No, zatím to není na domácí půdě řádně potvrzeno, ale v cizině tomu tak být jistě může. I na stěně...

Konečně tato fotka z **Japonska** (byť ji vybral na své stránky sám *Vhrstí*) je docela věrohodným podkladem pro vyslovení alespoň určitého podezření... (g)

37. Salon International de la Caricature, du dessin de Presse et d'Humour

Na euroznámé výstavě kresleného humoru ve francouzském **Saint-Just-le-Martel** se ve dnech 28. 9 – 7. 10. tr. představila mj. **kolekce prací Stowarzyszenia Polskich Artystów Karykatury**. Za prezentací ze strany SPAKu odpovídali **Dariusz Pietrzak** a **Dariusz Łabędzki**. Pořadatelé nabídnuté prostory umožnily výstavu děl **18 rysovníků. Jsou to** (abecedně): **Henryk Cebula, Michał Graczyk, Andrzej Graniak, Jarosław Hnidziejko, Zbigniew Kołaczek, Paweł Kuczyński, Jacek Lanckoroński, Dariusz Łabędzki, Sławomir Łuczynski, Janusz Mrozowski, Witold Mysyrowicz, Tomasz Niewiadomski, Dariusz Pietrzak, Czesław Przęzak, Grzegorz Sobczak, Jakub Wiejacki, Jarosław Wojtasiński a Tomasz Wołoszyn**. Místo očekávané delegace polských členů sdružení karikaturistů dorazil na zahájení salonu osobně jediný - **Jakub Wiejacki** - viz foto! (mh)

Už zítra v Záhřebu!

V galerii MORH-a „Zvonimir“ v chorvatském **Zagrebu**, Bauerova ulice číslo 33, se v úterý 16. listopadu 2018 v 18 hodin koná vernisáž každoroční události. Vypukne **GODIŠNJA IZLOŽBA KARIKATURA ČLANOVA HDK**. Kdybyste se tam do zítřka nedokázali přesunout, vezte, že na dané adrese výroční výstava Hrvatského družstva karikaturistů vydrží až do 26. 11. 2018. Otevřeno tam mají od 10 do 18 hodin. (ih)

A kdybyste někdy nedokázali otevřít poslední číslo GAGu (anebo by vám e-mailem nedošlo do 15. dne kteréhokoliv měsíce kteréhokoliv roku) zkuste následující adresu - klepli jsme na ni a rá-

zem jsme si listovali minulým GAGem č. 10. Fakt! Tady to je:

http://www.hdk.hr/vijesti/slike/gag2018_10.pdf

Česká karikaturistická špička k 100. výročí ČSR ve slovenském Prešově

Autorská výstava **Marie Plotěnej** a **Lubomíra Lichého** venovaná 100. výročí založení ČSR sa presunula z Galérie kýchania mozgu do priestorov Prešovskej univerzitetnej knižnice, kde už boli inštalované aj práce **Miroslava Bartáka**, **Viktora Bogorada**, **Pavla Kuczynského** a ďalších renomovaných svetových autorov.

"Prešovskí vysokoškólači tvorili od polovice 60. rokov až po post-revolučné obdobie aktívnu skupinu výtvarníkov, divadelníkov i muzikantov, formovala sa kritická reflexia tvorby, ako spätná väzba na kultúrne a spoločenské dianie. Nastupujúca bulvarizácia kultúry však eliminuje energiu tvorby a prevláda telenovelová estetika.

Výstavy by preto mali podporovať kreativitu poslucháčov univerzity, ale aj profesionalitu budúcich pedagógov. Som rád, že sme našli ochotných partnerov v Prešovskej univerzitetnej knižnici," zhodnotil **Peter Rázus**, kurátor výstavy.

Plotěná a Lichý budú Prešov baviť až do 22. února 2019

Jediný Čech v bulharském Gabrovu

Svět „**kr hu**“ se mění. Do slavného bienále humoru v Gabrovu přispěl v té - pro nás kdysi nejdůležitější - kategorii kreslený humor (cartoon) z České republiky jediné a pouze **Evžen David... /r/**

Kresby: **Marie Plotěná a Lubomír Lichý**

Bulhaři v Praze!

Základní informaci o výstavě bulharské karikatury v české metropoli přinášíme v rubrice "**Z domova**". Ale náš obětavý fotoreportér nelenil a pořídil z akce sadu snímků. Vedle toho nám ale odpověděl i na dotaz, kolik desítek našich karikaturistů přišlo na vernisáž a kdo za ČUK tu upevnil naši spolupráci s bulharskou reprezentací - na snímku uprostřed **Nick Bebenov, 36**. Jsou vini (jako obvykle) pořadatelé, kteří se s tím nepárou a zvou na vínko jen obvyklou klientelu - a nakolik jsou to opět staří Pražáci, kdo jsou líní zvednout zadky? Nevíme. **Více snad příště!**

Foto: **Jan Koutek**

Ad: *Serena*

Vtip o Sereně Williams od toho Australana považují za dokonalý po všech stránkách. Zápas jsem sledoval a viděl jak Serena vyváděla. Ona té N. Osaka nakonec zápas ukradla, protože se víc mluvilo o S. Williams než o dobré hře N. Osaka. Serena také projevila velkou lstivost, když své nemožné chování převedla na feminismus. Jen se divím, že při své postavě a věku hraje stále o tituly.

J. Řezníček, Praha

Ad: *Výstava 21. srpen 1968:*

Díky Vám na otevření výstavy karikatur v Londýně ranní *Mozaika**) ten den upozornila.

Jarmila Lakosilová, Praha

*) *Mozaika* - pořad Českého rozhlasu

Ad: *GAG č. 10/1968*

Veľmi som sa potešil, keď som si kúpil knihu *Karikaturisti*, keď som začal listovať, pozerať a čítať, ale zostal som trochu sklamaný. Nechcem pátrať prečo, ale je to podobný pocit, ako to, že je na obálke okrášlená verzia *Hadáka*. Sú to tie žiarivé Zlaté šesťdesiate. A dnes ešte zlatšie.

Doba sa mení, mení sa aj pohľad na doby minulé a Zeman dá metál Michalovi Davidovi za to, že v ťažkých dobách rozdával radosť.
Fero Jablonovský, Bratislava

Dobrý den,
dnes až do 3:20 jsem četl nový GAG a nelituji toho. Opět výborné čtení.

Mirek Fojtík, Praha

Dík za GAGy,
Miloslav Martenek, České Budějovice (viz obr. vpravo!)

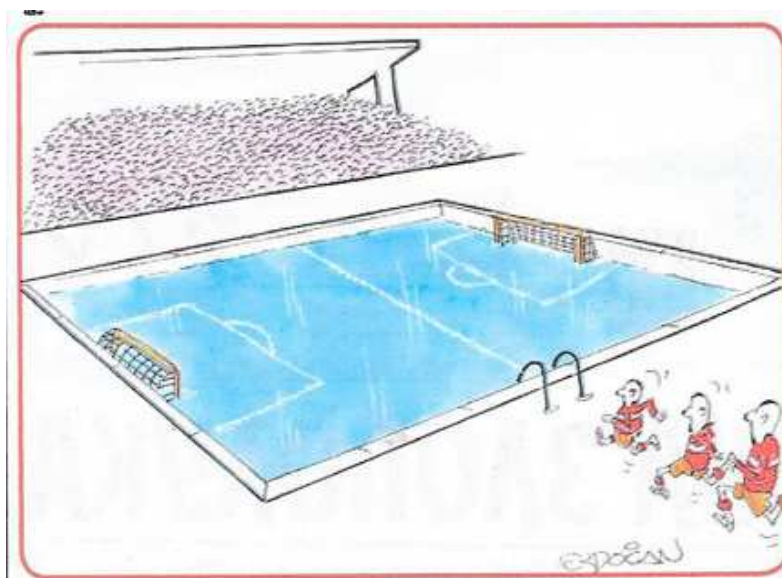
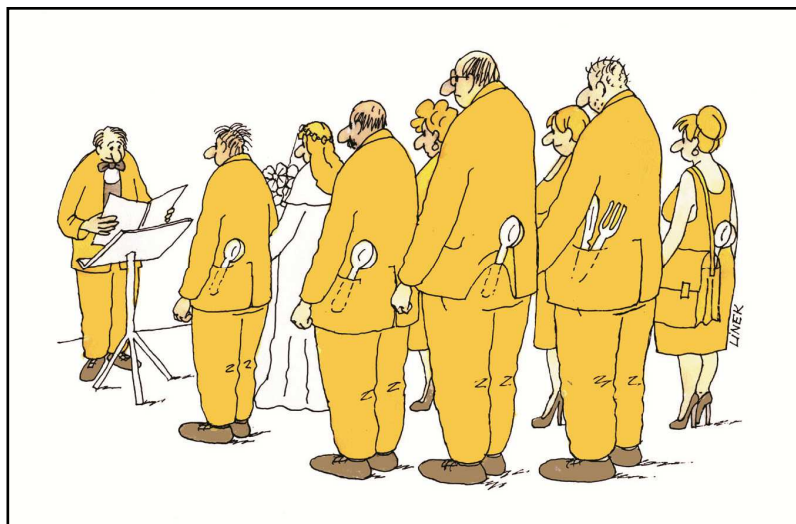

Ahoj Ivane,
díky za GAG. S celoživotní novinářskou zkušeností s úctou říkám - jsi skvělejší. Tohle dílo je lepší, než doba, v které to dílo děláš.

Měj se krásně!
Srdečně *Fedor Skotal, Brno-Praha*

Hi,
je stále obdivohodná Tvoja energia pri písaní a vydávaní e Gagu. Čítam ho postupne a pozorne a furt si lebedim čím všetkým ma tvoja robota obohacuje. Vďaka *PREŠOV*

Ahoj Ivane.
 Dlouho jsem se neozval, slibuji že se polepším. Děkuji ti moc za veškeré informace a další vydání Gagu. Pokud mi to čas dovolí tak pořád kreslím. Posílám svatební obrázek, který vybrali v Hlohovci na 3. místo. Měj se krásně.
 S pozdravem
 Vašek Linek, Kolín

Dear my friend IVAN
 Best regards
 ERDOGAN BASOL,
 Istanbul - Turecko
 (+ v příloze 5 jeho vtipů beze slov - vyšly na jedné stránce bulharského časopisu "Stršel" - viz vedle!)

Dávné doby jsou pryč a na kreslený humor v tisku, jako by bylo embargo. Nebo spíše na autory, kteří publikovali v Dikobrazu. Těch pár tváří, které jsou sporadicky v Li-

dovkách, etc. jako kmenoví kreslíři, je opravdu minimum minima. Byli jsme kreslířská velmoc, pokud se týká kr. humoru, teď jakoby tu z nás kreslířů nikdo již nekreslil, nebo nežil. Vidět je občas Jirku Slívu; jak šafránu pak pár dalších jmen. Je to jako labutí píseň slavnému žánru.

Marie Plotěná, Brno

V mene Združenia FORSA Vás týmto pozývám na vernisáž výstavy kresleného humoru Fedora Vica, ktorá sa bude konať dňa 7. novembra o 18-tej hod. v Slovenskom technickom múzeu na Hlavnej ulici 88 v Košiciach.

Gabriel Horal, Košice

Dovoluji si přeposlat zajímavost, i když to asi znáte.

S pozdravem

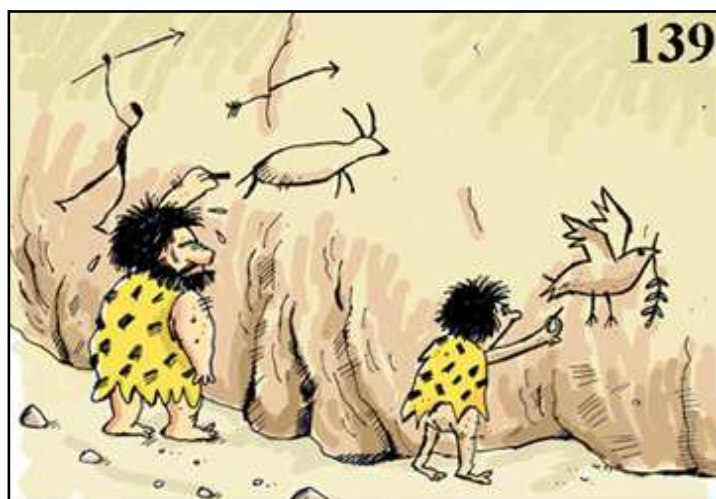
Jan Řezníček, Praha,

příznivec karikatur a krhu, dnes už jen "cartoons". *)

PS. *)Jak si kdysi posteskl Václav Havel, blahé paměti, prostřednictvím vtipu Vašeho kamaráda Vladimíra Jiráňka: "Dneska už nic není smysluplné, všechno je pouze relevantní".

Chcete najít v e-GAGu své povedené kreslené přání do nového roku?

Upozornění. Už minule jsme tu uvedli, že: blíží se konec roku a tím i začátek toho Nového! Takže - kdo rychle dává, vyhrává. Na všechna vaše **p. f. 2019** se těšíme! Ovšem otiskneme jen výběr z těch, které dorazí do 13. prosince 2018. Vyjdou totiž tentokrát tak, jak se sluší - už ve vánočním GAGu č. 2018/12... V čísle lednovém roku příštího hodláme čtenáře raději pobavit nebo připovzdělat zase jiným způsobem. (r)

Dlouho předlouho jsme čtenáře bavili či nudili kousky, které si naši i světoví karikaturisté tropili a tropí z velkých, notoricky známých a proto pro jejich spády vhodných obrazů i soch. V době, kdy kdejaká parta tří kluků, která má zrovna koncertní šňůru po krajině bývá v novinách prezentována jako kultovní anebo legendární (přítom jste název té kapely nikdy ani nezaslechli, ani jejich hudbu želbohu či našťestí nikdy nezaslechli) můžeme s klidným srdcem tímto přívlastkem ve světě mistrů výtvarného umění šetřit.

Legendárních malířů není moc, asi proto, že jejich výstavní šňůry nejsou zcela závislé na vyprodání sálu. A dávno mrtvá ikonická díla si rovněž můžeme klidně najít a stáhnout z internetu...

Právě to dělají nejspíš i karikaturisté, když je napadne fór, jemuž pro zvýšení dopadu a srozumitelnosti pro diváka přidají šťávu podkladem z pokladnice světového kumštu...

Variant už z GAGu znáte dost, ale je možné, že právě ty zde vedle, mezi nimi nebyly. Autory vtipných verzí jsme naneštěstí kdesi vytrousili, ale to, že nahoře jde o fosilní umění bezjmenného praumělce z doby kamenné poznáte snadno. Pod ním se děti snaží vylepšit známé trosky Guerniky (Picasso) anebo cudný autor rychle halí čerstvě narozenou Venuši (Botticelli). Konečně, proč by ta dívka vpravo jinak figurovala na plátně.

Sandro Botticelli
ZROZENÍ VENUŠE
(1484–1486)

Renesance se obracela k antice a Venuše, bohyně lásky a sexu, měla mezi římskými božstvy významné místo. Na obraze plném mytických postav a symbolů jí Botticelli vtiskl něžný, plachý půvab. Údajně to byla mladičká Simonetta Vespucci, podle které koncem 15. století svou nesmrtelnou lásku maloval.

XVI. Int'l Drawing Competition Satirical Karpik Niemodlin - Polsko

Jury: Paul Kuczynski - předseda, Michael Graczyk, Jaroslaw Stojko, Margaret Biedroń, Agnieszka Kucharuk, rozhodla o cenách takto:

GRAND PRIX: Zbigniew Woźniak (Polsko)
Ceny: Magdalena Wosik (Polsko) - viz vedle!, Thomas Wološin (Německo) a Jitet Kustostana (Indonézie)

Zvláštní cena ředitele Muzea karikatury ve Varšavě: *Sittipunt Tumying (Thajsko)*
Cena SPAK: *Daniel Strzelczyk (Polsko)*
Ceny Marszałka Województwa Opolskiego: Henryk Cebula (Polsko), Dariusz Dąbrowski (Polsko) a Artur Ligenza (Polsko)

Cena Starosty Opole: Anna Damicz-Wejs (Polsko)

Cena člena Sejmu Polské republiky Tomasza Kostusia: *Jiri Srna (Česká republika)*

Ocenění Národního centra pro podporu zemědělství v Opole:

I cena: Sławomir Łuczyński (Polsko)

II prize: *Břetislav Kovařík (Česká republika)*,

III místo: Tomasz Niewiadomski (Polsko)

Cena zámku v Mošně: Maciej Trzepałka (Polsko)

Čestná uznání: Mirosław Hajnos (Polsko), Jacek Lanckoroński (Polsko), Furkat Usmanov (Uzbekistán), Victor Crudu (Moldavsko) a Daniel Strzelczyk (Polsko)

„S-CooMix 2018“ Int'l Cartoon Contest San Giuliano Milanese - Itálie

Účast: 282 z 42 států, celkem 588 prací ve dvou věkových kategoriích.

O cenách hlasovalo punlikum:

1. cena – Mariagrazia Quaranta (Itálie)

viz obr. vpravo!

2. cena – Pooya Sareh (Anglie)

3. cena – Pietro Vanessi (Itálie)

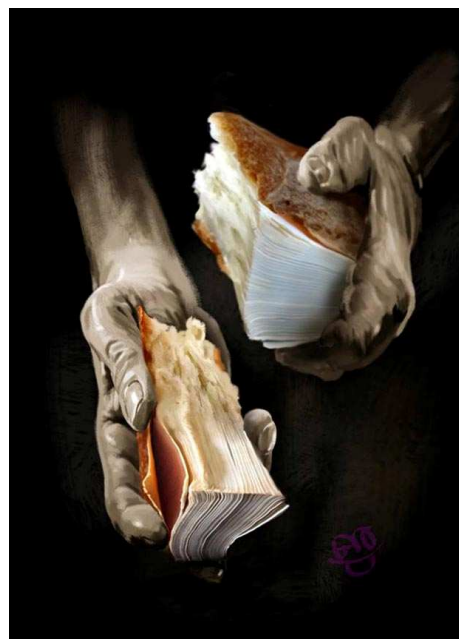
Opravdová porota rozhodla o dvou cenách:

Cena za nejlepší satirický obrázek:

Tino Adamo (Itálie).

Cena za nejlepší ilustraci:

Mariagrazia Quaranta (Itálie).

Int'l Salon of Press Cartoons and Satirical Visual Arts - Rumunsko

The list of prizes awarded at this year's edition:
AWARD OF EXCELLENCE (1000 euro)
Mikhail Zlatkovsky, Russian Federation
AWARD OF EXCELLENCE (1000 euro)
Vladimir Kazanevsky, Ukraine
AWARD OF EXCELLENCE (de juventute – young cartoonists), ex-aequo:
Viaceslav Kazanevskyi, Ukraine (500 euro)
Mara Ungurean, Romania (500 euro)
AWARD OF EXCELLENCE FOR PORTRAIT, ex-aequo:
Valentin Chibrit, Romania (500 euro)
Marian Avramescu, Romania (500 euro).

Jednou do Ruska, dvakrát na Ukrajinu - a třikrát domácím umělcům šlo šest vypsanych cen za „editorial cartoons“

15. International Cartoon festival competition Prizren - Kosovo

First Place Golden "Stone Bridge" award
Jitet Kustana - Indonesia

Second Place Silver "Stone Bridge" award
Ali Ghanaat - Iran

Third Place Bronze "Stone Bridge" award
Hilal Özcan - Turkey

Special award
Raul Fernando Zuleta - Columbia

Special award
Michel Moro Gómez - Cuba

Special award
Atefeh Yaryan - Iran

Pořádá Kosovo Comic Book Association "Xhennet Comics".

Téma: "BOOK AND TECHNOLOGY",
vyhlášení výsledků se konalo 12. - 14. října 2018 v městě Prizren, Kosovo.

Účastníků bylo 578 ze 47 států s celkem 4731 díly.

1. cena: **Jitet Kuestana - Indonezie**
2. cena: **Ali Ghanaat - Iran**
3. cena: **Hilal Ozcan - Turecko**

Zvláštní cena:
Raul Fernando Zuleta - Kolumbie

Ceny poroty:
Michel Moro Gomez - Kuba
Atehef Jaryan - Irán
Friedrich Tasser - Itálie
Konstantin Kazančev - Ukrajina
Shaowei Zhu - Čína
Oguz Gurel - Turecko

Čestná uznání:
Goran Čeličanin - Srbsko
Olexij Kustovskij - Ukrajina
Florian Doru Crihana - Rumunsko
Griori Katz - Izrael
Cival Einstein - Brazílie

Šestici oceněných prací vidíte vedle vlevo!

Hlasování publika o Ceně diváků letošního ročníku PortoCartoon probíhá až do konce roku na adrese http://www.cartoonvirtualmuseum.org/f_portocartoon_2018_vote.htm

Jde o možnost vybrat si jedno dílo ze všech 24 prací, kterým porota přidělila ceny anebo čestné uznání.

Int'l Festival of Humor and Satire „In Vinca Veritas 2018” / Makedonie

Soutěže se zúčastnilo 230 karikaturistů - poslali na tři stovky prací. Vyhráli:

1. cena: **Musa Gümüş - Turecko (viz vedle!)**

2. cena: Oleksij Kustovsky - Ukrajina

3. cena: Amir Soheili - Iran

Viborg Cartoon Award 2018 - Dánsko

Nový název staré známé soutěže zní **Viborg Cartoon Award** – namísto dosavadního pojmenování **Niels Bugge Cartoon Award**. A ceny jsou roku 2018 jen tři:

1. cena: Constantin Sunnerberg / Belgie

2. cena: Shahrokh Heidari / Iran-Francie

3. cena: Claudio Antonio Gomes / Brazílie

10. Int'l C. C. of the Festival of Bright Minds “La Ciudad de las Ideas” - Mexiko

1. cena: Jitet Kustana / Indonésie

2. cena: Silvano Mello / Brazílie (**viz vlevo dole!**)

3. cena: Gustavo Caballero Guffo / Mexiko

1. Mention of Honor: Vladimir Kazanevsky / Ukrajina; 2. Mention of Honor: Felipe Galindo Feggo / USA; 3. Mention of Honor: Mariagrazia Quaranta / Itálie

12. Int'l Zagreb Car Cartoon Exhibition 2018 - Chorvatsko

Téma: Vlečení (Towing)

Grand Prize: Izabela Kowalska-Wieczorek / Polsko (viz vpravo!)

1. Prize: Mojmir Mihatov / Chorvatsko

2. Prize: Musa Gumus / Turecko

3. Prize: Raul De la Nuez / USA

Special Prizes: Dragutin Dado Kovačević / Chorvatsko - Jitet Koestani / Indonésie

Honorable Mentions: Madhu Krishnan / Indie - Bernard Bouton / Francie - Ali Shabali / USA - Slavko Vrag / Chorvatsko - Ricardo Ferreria / Portugalsko - Daniel Eduardo Varela / Argentina

Propozice / **Nové:** Kolumbie, Čína, Kuba, 2x Turecko, Rumunsko, Belgie...

25. Int'l Cartoon Festival "Ricardo Rendón" - Kolumbie

Téma: 1. Leonardo da Vinci; 2. Physiognomic Cartoon of Leonardo da Vinci; 3. Free Theme.

Uzávěrka: 15. 11. 2018

Info: www.cartoonrendon.com

XVIII Int'l Salón Humor Santa Clara 2018, Villa Clara - Kuba

Téma: "Free" a "Erotic"

Deadline: 20. 11. 2018

Info: <http://www.cartoonblues.com/forum/viewtopic.php?f=58&t=15632>

World Humour Festival Calarasi - Rumunsko

Téma A: "*The Dictatorship of Money*" (+ tři další kategorie)

Deadline: 26. 11. 2018

<https://caricaturque.blogspot.com/2018/11/the-world-humour-festival-calarasi-2018.html>

Intl. cartoon contest Brain Sneezing Prešov - Slovensko

Téma: „*Salto mortale*“

Deadline 30. 11. 2018

Info: <http://www.cartooneast.com/>

4. International Best Humor Artist Award 2018 - Čína

Deadline: 30. 11. 2018

Téma: „Free“ (volné)

Web Site: www.redmancartoon.com/en

Int'l Green Cartoon Contest - Turecko

Téma: "*Preventive Effect of Sports against Addictions*"

Deadline: 31. 12. 2018

Info: <http://cartooncontest.yesilay.org.tr/en/admin/login>

10. International Tourism Cartoon Competition – Turecko

Téma: „*Travel memories*“

Deadline: 31. 12. 2018

Info: <http://tourismcartoon.com>

Int'l C. Festival Golden Hat 2019 Knokke-Heist - Belgie

Téma: Volné / Free!

Deadline: 31.12.2018

Info: <https://caricaturque.blogspot.com/2018/08/international-cartoon-contest-golden.html>

Doporučujeme následující weby s propozicemi soutěží:

<http://caricaturque.blogspot.cz/p/cartoon-contests-exhibitions.html>

<http://www.hdk.hr/festivali/tablica.pdf>

<http://www.cartoongallery.eu/sutaze/propozicie/>

Kalendarium / Nabízí ještě několik PPP (posledních podzimních příležitostí)!

Dobrý konec všechno spraví... nebo ne? Ještě než si z tabulky dnešního Kalendária (na další straně) vyberete „tu jedinou správnou“ příležitost získat některou z cen či diplomů za jistě geniální nápad a jeho vysoce umělecké ztvárnění, můžeme nabídnout ještě „last minute“, už v příštím čísle. Nabídka bude ovšem (kromě propozic soutěží, co zde vidíte s uzávěrkami do 31. prosince tohoto roku) zaplněna především soutěžními vlastřovkami roku příštího.

Už dnes můžeme prozradit, že mezi nimi bude hned v lednu nová německá (a turecká) soutěž „Heimat“ na téma „*Válka a lidskost*“ a v únoru tradiční „Satyrykon“ v polské Legnici. A hlavně: po slavné soutěži „Eurokartoenale“ v ECC *Kruishoutem* (viz tabulka), přidá se v příštím čísle i její též slavná - rovněž belgická - konkurentka „Golden Hat“ v dalším letovisku *Knokke-Heist*. Obě ovšem mají už v názvu uvedeno, že jde o ročník 2019 - tudíž i ceny pro české autory budeme muset evidovat až pak... Ale ono to bude mít i tak velkou cenu - krom finanční odměny a velké slávy ve světě si hned z kraje roku uděláte pěkný základ do celoroční bilance. V roce, který k nám přiskotačí už brzo - a velkou rychlostí... (Gagmen)

V tabulce jsou jen propozice soutěží s uzávkou do konce roku. Upozornění na mezinárodní soutěže roku 2019 najdete v e-GAGU číslo 12/2018 (rubrika *Propozice* a tabulka *Kalendárium*).

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle
Listopad	I.C.F. Ricardo Rendón - Rio Negro, Kolumbie - New!	***	15. 11. 2018	11/2018
	"Vanity" C.I. C. - Sinaloa, Mexiko - nové!	***	18. 11. 2018	10/2018
	I. C. C. Urziceni - Rumunsko - nové!	***	18. 11. 2018	10/2018
	Salto mortale Brain Sneezing - Prešov, Slovensko	*****	20. 11. 2018	9/2018
	Salon Humor Santa Clara - Villa Clara, Kuba - nové	*	20. 11. 2018	11/2018
	World Humour Festival - Calarasi, Rumunsko - nové!	***	26. 11. 2018	11/2018
Prosinec	International Best Humor Artist Award 2018 - Čína - new	-	30. 11. 2018	11/2018
	Biennial Book I. C. C. - Irán	-	31. 12. 2018	10/2018
	Int'l Green Cartoon Contest - Turecko - nové!	-	31. 12. 2018	11/2018
	10. Int'l Tourism C. C. Eskisehir - Turecko - NEW!	****	31. 12. 2018	11/2018
	Molla Nasreddin - Baku, Azerbajdžan - nová uzávěrka**)	***	31. 12. 2018	11/2018
	Golden Hat 2019 - Knokke-Heist, Belgie - NOVE!	*****	31. 12. 2018	11/2018

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) Propozice jsme uvedli v č. 8 na str. 50, téma *Jubileum* má dvě verze: 10 let soutěže, 50 let *B. Hajzadeha*.

Posílejte do e-GAGU své novoročenky raději (co nej) dřív!

Jak jsme už uvedli, máme na ně vyhrazeno místo v prosincovém - tedy vánočně-novoročně míněném GAGU číslo 12. Sice nevěříme, že nás jimi zahrnete takovým tsunami, jak to nakreslil **Mirek Barták** v roce 1992 (*viz*), ale pár pěkných nápadů rádi přetiskneme, dojdou-li do redakce před 12. 12. tohoto roku...

Tuto 26 let starou novoročenku **Miroslava Bartáka** jsme našli ve stálé rubrice **Bum-rangu** vydávaného **Vicovci** každou druhou sobotu jako přílohu slovenského **Športu**.

Fotoaktualita J. Koutka: Bobek, Winterová, Kopecký, dámy, pes a pštros a la Neprakta v ZOO

e-GAGmag © * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. 16. ročník. Toto je č. 2018/11 (651) z 15. 11. 2018 * Číslo 2018/11 vyjde **15. 12. 2018** * Kontakt na redakci: ivan.hanousek@dreamworx.cz